

Početna stranica > Pretraživanje pravnih stručnjaka > **Pronađite stručnjaka**

Pronađite stručnjaka

Informacije o tome kako pronaći vještaka u državama članicama.

Vještaka imenuje sud ili stranke kako bi tijekom sudskog postupka dao svoje stručno mišljenje o određenom predmetu. On odgovara sudu čak i ako su ga imenovale stranke.

Njegove su dužnosti i odgovornosti obično utvrđene nacionalnim propisima. Većina zemalja propisuje zahtjeve (u pogledu obrazovanja, osposobljavanja i/ili certificiranja) da bi se osobu priznalo kao vještaka u sudskim postupcima. Trenutačno ne postoji nikakav dogovor među državama članicama o zahtjevima u pogledu (sudskih) vještaka pa se nacionalne nomenklature znatno razlikuju.

Postoje razne vrste vještaka:

sudski vještak tumači činjenice i/ili daje mišljenje na temelju stručnog znanja o tehničkim pitanjima ili iskustva kako bi se razjasnili argumenti stranaka;

tehnički sudski vještak daje mišljenje o tehničkim ili znanstvenim pitanjima;

pravni sudski vještak savjetuje o pravilima, praksama i pravima primjenjivima na strano pravo;

ostali vještaci.

U nacionalnim informativnim člancima o vještacima i vještačenju nalaze se informacije o nacionalnim popisima i registrima vještaka, zahtjevima kojih se vještaci moraju pridržavati, njihovim nagradama i obvezama te informacije o obavljanju vještačenja.

Te je nacionalne informativne članke sastavio Europski institut za stručnjake i stručno znanje (EEEI) u okviru projekta „Pronađite vještaka” koji se financira iz Komisijina programa Pravosuđe.

Posljednji put ažurirano: 17/11/2021

Stranicu održava Europska komisija. Informacije na ovoj stranici ne odražavaju nužno službeno stajalište Europske komisije. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest koja se odnosi na propise za autorska prava za europske stranice.

Pronađite stručnjaka - Belgija

I. Popisi i registri vještaka

Samo one osobe koje su odlukom ministra pravosuđa ili službene osobe koju ovlasti ministar pravosuđa, a na savjet akreditacijske komisije, upisane u nacionalni registar sudskih vještaka i sudskih prevoditelja, tumača i prevoditelja-tumača mogu biti imenovane ovlaštenim sudskim vještacima te prihvaćati i obavljati poslove sudskih vještaka ili sudskim prevoditeljima, tumačima ili prevoditeljima-tumačima i obavljati poslove prevođenja ili tumačenja koji su im zakonom povjereni.

U navedeni registar upisuju se fizičke osobe koje:

su državljani države članice Europske unije ili tamo zakonito borave

nisu zbog kaznenog djela pravomoćno, čak ni uvjetno, osuđivane na novčanu kaznu, radnu ili zatvorsku kaznu, osim osuda za kršenje prometnih propisa i osuda za koje je, prema mišljenju ministra pravosuđa, jasno da ne predstavljaju zapreku za obavljanje vještačenja u području stručnosti i specijalizacije za koje se upisuju kao vještaci ili za obavljanje poslova prevođenja ili tumačenja od strane sudskih prevoditelja, tumača i prevoditelja-tumača za jezike za koje se upisuju kao sudski prevoditelj, tumač ili prevoditelj-tumač. To se primjenjuje na osobe koje su u inozemstvu osuđene na kaznu iste prirode presudom koja je postala pravomoćna

imaju najmanje 21 godinu ako su sudski prevoditelj, tumač ili prevoditelj-tumač

dostave dokaz da posjeduju potrebne stručne sposobnosti i pravno znanje

pisanim putem izjave da su na raspolaganju pravosudnim tijelima

dostave dokaze o stručnoj osposobljenosti i pravnom znanju

obvežu se na daljnje usavršavanje u području svoje stručnosti

obvežu se poštovati etički kodeks koji je uspostavio Kralj, a koji predviđa barem načela neovisnosti i nepristranosti položile su prisegu.

Savezna javna služba za pravosuđe vodi registar i kontinuirano ga ažurira.

Upis u nacionalni registar vrijedi za razdoblje od šest godina, koje se svaki put može produljiti za isto razdoblje. Prijave su zasad samo privremene do formiranja akreditacijske komisije. Akreditacijska komisija započela je s radom početkom lipnja 2019. Ispitivanje gotovo svih 4 000 vještaka/prevoditelja /tumača morat će biti provedeno do 30. studenoga 2022.

Uspostavljen je prijelazni plan prema kojem se od vještaka koji rade za pravosudna tijela zahtijeva da se pridržavaju njegovih odredbi najkasnije šest godina nakon datuma stupanja na snagu zakona od 10. travnja 2014. Zbog toga je odgođen za 1. prosinca 2022.

Novi zakon od 20. prosinca 2020. stupio je na snagu 24. prosinca 2020., a njime se svim stručnjacima omogućuje upis u privremenu bazu podataka. Njihova je privremena registracija ograničena do 30. studenoga 2022.

Trenutno pristup registru imaju samo suci. Ubuduće bi trebao biti dostupan svima na internetskim stranicama Savezne javne službe za pravosuđe.

Za upis u registar vještak mora dokazati da posjeduje traženu stručnu sposobnost i pravno znanje (članak 555. stavak 8. točka 4. Zakona o sudovima).

Taj se dokaz pruža:

u vezi sa stručnom osposobljenošću:

za sudske vještake diplomom stečenom u području vještačenja za koje se podnositelj zahtjeva za registraciju kao sudski vještak i dokazom o relevantnom petogodišnjem iskustvu tijekom osam godina koje prethode podnošenju zahtjeva za registraciju, odnosno u nedostatku diplome, dokazom o petnaestogodišnjem relevantnom iskustvu tijekom dvadeset godina prije podnošenja zahtjeva za registraciju

za sudske prevoditelje, tumače i prevoditelje-tumače bilo kojom stečenom diplomom ili dokazom o najmanje dvije godine relevantnog iskustva stečenog tijekom osam godina koje prethode podnošenju zahtjeva za registraciju ili bilo kojim drugim dokazom o poznavanju jednog ili više jezika za koje su podnijeli zahtjev za registraciju. Sudski vještaci i sudski prevoditelji, tumači i prevoditelji-tumači s prebivalištem u drugoj državi EU-a svoju stručnu osposobljenost mogu dokazati upisom u sličan registar u vlastitoj zemlji, o čemu moraju priložiti dokaz. Kraljevskim dekretom koji treba usvojiti Savezni parlament odredit će se obveze „dodatne obuke i obrazovanja”

u vezi s pravnim znanjem: potvrdom izdanom nakon završenog tečaja osposobljavanja koji ispunjava uvjete navedene u [Kraljevskom dekretu od 30. ožujka 2018.](#)

II. Naknade sudskih vještaka

U građanskim predmetima naknadu za sudskog vještaka određuju stranke. Međutim, posljednju riječ ima sud koji može odlučiti o smanjenju naknade predloženog sudskog vještaka.

U kaznenim stvarima naknade sudskih vještaka određuju se Kraljevskim dekretom.

Stranke ne mogu dobiti pravnu pomoć za plaćanje naknade za vještaka.

III. Odgovornost sudskih vještaka

Sudski vještaci odgovorni su prema općim pravilima (građansko/ugovorno pravo). Odgovornost vještaka nije ograničena zakonom.

IV. Dodatne informacije o postupku vještačenja

Glavne zakonske odredbe koje se primjenjuju na sudsko vještačenje u Belgiji su [članci od 962. do 991. / belgijskog Zakona o sudovima](#): (tekst je dostupan na nizozemskom, francuskom i njemačkom jeziku).

U belgijskom pravnom sustavu ne postoji više vrsta vještaka, nego samo sudski vještaci. Razlikuju se samo sudski vještaci s jedne strane i prevoditelji /tumači s druge strane.

To je zvanje zaštićeno.

1. Imenovanje vještaka

Prema belgijskom Zakonu o sudovima, samo suci i istražni suci i/ili javni tužitelj mogu imenovati sudskog vještaka.

Međutim, strankama u sudskom postupku nije zabranjeno zatražiti mišljenje vlastitog vještaka. Taj se privatni vještak tada naziva „tehnički savjetnik”.

Njegovo sudjelovanje nije zakonski uređeno.

Člankom 962 belgijskog Zakona o sudovima utvrđuje se sljedeće: „Radi rješavanja spora koji se pred njim vodi ili u slučaju objektivne i neposredne prijetnje od spora, sudac može uputiti vještaka da utvrde nalaze ili daju mišljenje tehničke prirode. Sudac može imenovati vještaka u vezi s kojima su se stranke usuglasile. Sudac može odstupiti od izbora stranaka samo obrazloženom odlukom.”

a) Imenovanje koje provodi sud

Nema razlike između imenovanja vještaka za potrebe postupka pred građanskim ili kaznenim sudom. Članak 555. stavci od 6. do 16. Zakona o sudovima primjenjivi su i u građanskim i u kaznenim stvarima (članak 2. Zakona o sudovima).

Osim u slučajevima iz članka 555. stavka 15. Zakona o sudovima (u hitnim slučajevima ili kada nema vještaka s potrebnim znanjem i specijalizacijom), sudovi su dužni imenovati vještaka upisanog u Nacionalni registar sudskih vještaka.

Građanski sudovi imaju diskrecijsko pravo imenovati bilo kojeg vještaka iz Registra kojeg smatraju prikladnim za predloženi zadatak. Oni mogu imenovati i vještaka po izboru stranaka i od tog izbora ne smiju odstupiti bez opravdanog razloga.

Vještaci imaju zakonsku obvezu provjeriti da nisu u sukobu interesa.

b) Imenovanje koje provode stranke

Svaka stranka može zatražiti mišljenje svojeg vještaka za građanske stvari. Takav se privatni vještak naziva „tehnički savjetnik”. Prilikom imenovanja „tehničkog savjetnika” stranke se ne moraju pridržavati posebnih pravila ili postupka.

2. Postupak

Sud ima diskrecijsko pravo odlučiti je li vještačenje potrebno za spor ili za utvrđivanje istine.

Uloga vještaka je davanje mišljenja sudu kao odgovor na konkretan zadatak koji mu je sud povjerio.

Sud ni u kojem slučaju ne mora prihvatiti mišljenje vještaka.

U građanskom postupku sud nadzire tijek vještačenja te osigurava da se poštuju rokovi i saslušaj vještak.

Vještak se mora pridržavati uvjeta svojeg zadatka.

Stranke mogu osporavati nalaz davanjem izjava ili osiguravanjem drugog vještačenja.

Vještacima je dopušteno kontaktirati sa strankama tijekom postupka, no kako bi se poštovalo načelo kontradiktornosti, svaka se komunikacija mora odvijati u nazočnosti svih stranaka.

a) Stručno izvješće

Rezultati vještačenja iznose se u izvješću.

Izvješće sadržava uvodni dio, rad i nalaze vještaka te njegov zaključak. Sadržava i sve dokumente koje je vještak razmotrio.

Završno izvješće podnosi se sudu koji je imenovao vještaka.

U građanskim predmetima, ako sud ne dođe do potrebnih razjašnjenja, može odrediti da isti vještak provede dopunsko vještačenje ili zatražiti mišljenje drugog vještaka.

b) Saslušanje pred sudom

Sud može saslušati vještaka na raspravi. Na zahtjev vještaka ili stranaka sudac može saslušati i tehničke savjetnike stranaka.

Posljednji put ažurirano: 27/04/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Pronađite stručnjaka - Češka

I. Popisi i registri vještaka

U Češkoj postoji službeni popis vještaka.

U skladu s člankom 15. Zakona br. 254/2019 o vještacima, uredima vještaka i zavodima za vještačenje („Zakon o vještacima”), provedenog Provedbenom odlukom Ministarstva pravosuđa br. 503/2020 od 26. studenoga 2020., popis vještaka javno je dostupan.

Popis vještaka dostupan je [ovdje](#). Na popisu se nalaze i uredi vještaka te zavodi za vještačenje kvalificirani za obavljanje poslova vještačenja.

Ministarstvo pravosuđa nadležno je za održavanje popisa vještaka.

U skladu s člankom 5. stavkom 1. Zakona o vještacima, kako je proveden Odlukom br. 503/2020, vještaci moraju ispunjavati sljedeće kriterije kako bi ih se uvrstilo na popis:

moraju imati registrirano sjedište, stalno prebivalište, adresu za kontakt ili prijavljeno prebivalište stranog državljanina u Češkoj

moraju imati traženi stupanj obrazovanja (fakultetsko obrazovanje, ako je moguće, ili najviši postignuti stupanj obrazovanja)

moraju imati najmanje pet godina aktivnog profesionalnog iskustva u predmetnom području i sektoru

moraju imati dodatno specijalizirano obrazovanje ili potvrdu o stručnoj osposobljenosti (za područja i sektore navedene u Prilogu 2. Provedbenoj odluci br. 505/2020)

moraju imati punu pravnu sposobnost (moraju moći u potpunosti sudjelovati u sudskom postupku)
ne smiju biti kažnjavani (osoba ne smije biti pravomoćno osuđivana za namjerno ili iz nehaja počinjeno kazneno djelo povezano s obavljanjem dužnosti vještaka ili poslovnih djelatnosti, osim ako nije bila osuđena)
moraju imati potreban materijal, tehnička sredstva i opremu
moraju imati položen prijamni ispit koji organizira Ministarstvo pravosuđa
ne smiju biti u stečaju

u posljednjih pet godina ne smije im biti oduzeto ovlaštenje za obavljanje stručnih poslova zbog ozbiljne ili ponovljene povrede dužnosti vještaka i u posljednje tri godine ne smiju biti kažnjeni novčanom kaznom od 100 000 CZK ili više za prekršaje navedene u Zakonu o vještacima.

Za obavljanje aktivnosti ureda vještaka ili zavoda za vještačenje potrebno je ispuniti posebne uvjete iz članaka 6. i 7. Zakona o vještacima.

Vještaci moraju položiti prisegu kako bi se registrirali. Tekst prisege glasi: „Obećavam da ću se pri obavljanju vještačke dužnosti pridržavati zakona, da ću svoju stručnu djelatnost obavljati nepristrano i neovisno, da ću potpuno iskoristiti sva svoja znanja, da ću voditi računa o daljnjem obrazovanju i čuvati povjerljivost činjenica koje saznam tijekom obavljanja svog vještačkog rada.”

Za izvršenje na popis vještaci moraju podnijeti zahtjev Ministarstvu pravosuđa.

Međutim, ne moraju se obvezati na kodeks ponašanja ili etički kodeks.

Vještake se može ukloniti s popisa zbog jednog od sljedećih razloga:

smrti vještaka ili ukidanja ureda vještaka ili zavoda za vještačenje

obavijesti vještaka da je prestao obavljati djelatnost vještaka

stupanja na snagu odluke o oduzimanju ovlaštenja za obavljanje djelatnosti vještaka.

Prestanak prava na obavljanje djelatnosti vještaka nakon što ministarstvo oduzme ovlaštenje uređen je člankom 14. stavkom 1. Zakona o vještacima. Ta se odredba primjenjuje kad vještak više ne ispunjava uvjete za imenovanje, nije priložio dokaz o obveznom osiguranju od odgovornosti, nije u mogućnosti dugoročno obavljati svoj posao zbog zdravstvenih, stručnih ili drugih ozbiljnih razloga, na drugi je način neaktivan (sastavio je manje od tri vještačenja u prethodnih pet godina) ili ozbiljno ili uporno krši obveze propisane Zakonom o vještacima.

Ministarstvo pravosuđa redovito ažurira popis vještaka.

Vještaka možete pronaći s pomoću [alata za pretraživanje](#). Taj alat za pretraživanje uključuje sve vještake, urede vještaka i zavode za vještačenje.

Vještaci su upisani na popis prema području, sektoru i, ako je potrebno, prema specijalizaciji. Zakonom o vještacima trenutačno su utvrđena 52 glavna područja. Prilog 1. Provedbenoj odluci br. 505/2020 sadržava popis vještaka iz sektora u različitim područjima stručnosti.

Vještaci moraju podatke o svojem vještačenju elektronički unijeti u registar vještačenja koji je dostupan na daljinu, a održava ga Ministarstvo pravosuđa.

II. Kvalifikacije vještaka

Vještacima se mogu imenovati samo one osobe koje su stekle traženi stupanj obrazovanja i imaju minimalno aktivno profesionalno iskustvo u specijaliziranim područjima i sektorima. Članstvo u profesionalnoj organizaciji vještaka nije uvjet za obavljanje djelatnosti vještaka.

Međutim, za određena stručna područja i sektore zahtijeva se dokaz o stručnoj osposobljenosti koji izdaje strukovno udruženje s obveznim članstvom osnovano u skladu sa zakonom, primjerice u građevinskom sektoru (u skladu s Prilogom 2. Provedbenoj odluci br. 505/2020) za obavljanje vještačke djelatnosti u tom sektoru.

Vještaci su dužni obnavljati ili proširivati svoje znanje. Ministarstvo pravosuđa uključeno je u osposobljavanje i daljnju profesionalnu podršku vještaka.

III. Naknada za rad vještaka

Naknada za rad vještaka uređuje se ugovorom s klijentom koji traži vještačenje ili Zakonom o vještacima i Provedbenom odlukom br. 504/2020 o naknadama za vještake.

Ne postoje ograničenja povezana s naknadom za rad vještaka. Ugovorna naknada nije dopuštena ako vještačenje traži javno tijelo (npr. sud ili upravno tijelo). Osim naknade, vještak ima pravo na naknadu novčanih troškova i naknadu za izgubljeno vrijeme, uključujući i vrijeme provedeno na putovanju povezanom s vještačenjem u mjesto u kojem se ne nalazi njegovo registrirano sjedište.

Vještaci koje imenuje sud mogu primati predujmove.

Naknade za vještake plaćaju se kako slijedi:

Građanski postupak

Troškovi postupka uključuju naknade za vještake. Svaka stranka snosi vlastite troškove i troškove svojih zastupnika. Sud stranci koja u potpunosti dobije spor u određenom slučaju nadoknađuje troškove koji su nastali tijekom učinkovitog izvršavanja ili obrane njezinih prava protiv stranke koja je izgubila spor. Ako stranka samo djelomično dobije spor, sud pravedno raspoređuje nadoknadu troškova ili proglašava da nijedan sudionik nema pravo na takvu nadoknadu. Ovisno o ishodu postupka, država ima pravo da joj stranke nadoknade troškove postupka koje je sama snosila ako se ne očekuje da će stranke biti izuzete iz sudskih pristojbi.

Kazneni postupak

Država snosi troškove vođenja kaznenih postupaka, uključujući postupke izvršenja. Ako se tuženik pravomoćno proglašuje krivim, dužan je državi platiti paušalni iznos kao naknadu za takve troškove, uključujući i slučajeve kad se u postupku zatraži vještačenje. Država u potpunosti snosi troškove koji premašuju taj paušalni iznos. Osim nekih iznimaka, država ne snosi troškove vještačenja koje nije zatražila ona sama.

IV. Odgovornost vještaka

U skladu sa Zakonom o vještacima vještaci su odgovorni za počinjene prekršaje (članak 39.) ili za moguće počinjenje kaznenog djela krivokletstva ili lažnog vještačenja ako je nalaz vještačenja lažan, krajnje iskrivljen ili nepotpun (članak 346. Zakona br. 40/2009, Kazneni zakon).

Zakonom o vještačenju propisuje se i posebna odgovornost vještaka u skladu s privatnim pravom. Vještaci su dužni naknaditi svaku štetu koju prouzroče svojim vještačenjem. Međutim, oslobađaju se odgovornosti ako dokažu da štetu nisu mogli spriječiti ni uz sve uložene napore koji se od njih traže.

Odgovornost vještaka ne podliježe zakonski određenom ograničenju.

Obvezno osiguranje vještaka pridonosi pokrivanju njihove odgovornosti za štetu prouzročenu obavljanjem vještačenja.

V. Dodatne informacije o postupcima vještačenja

Glavni propisi koji se primjenjuju na vještačenje u Češkoj su Zakon br. 254/2019 o vještacima, uredima vještaka i zavodima za vještačenje, Zakon br. 99/1963, Zakon o parničnom postupku, Zakon br. 141/1961 o kaznenim sudskim postupcima (Zakon o kaznenom postupku) i Zakon br. 500/2004, Zakon o upravnom postupku.

Opća pravila za imenovanje vještaka koje provode javna tijela slična su za postupke pred građanskim, kaznenim i upravnim sudovima.

Samo ovlaštene osobe mogu upotrebljavati nazive „vještak”, „ured vještaka” i „zavod za vještačenje”.

U češkom pravosudnom sustavu ne postoji razlika između vještaka koje je imenovao sud, vještaka za stručna područja, vještaka za pravo ili drugih vrsta vještaka.

Na popis vještaka upisano je ukupno otprilike 6000 vještaka.

1. Imenovanje vještaka

Vještaka može imenovati sud, drugo javno tijelo ili stranke u postupku.

U građanskim i upravnim postupcima nije moguće imenovati vještaka prije početka postupka.

U kaznenom postupku člankom 105. stavkom 1. Zakona o kaznenom postupku predviđa se sljedeće: „Ako je za pojašnjenje činjenica koje su važne za kazneni postupak potrebno stručno znanje, tijelo koje sudjeluje u kaznenom postupku treba zatražiti mišljenje stručnjaka. Ako to nije dovoljno zbog složenosti pitanja koje se ocjenjuje, tijelo uključeno u kazneni postupak imenuje vještaka. U predsudskom postupku vještaka imenuje tijelo uključeno u kazneni postupak koje smatra da je vještačenje potrebno za donošenje odluke (kao što je policajac ili javni tužitelj), u suprotnom, vještaka imenuje javni tužitelj ako je predmet vraćen na daljnju istragu ili predsjedavajući sudac u sudskom postupku. O imenovanju vještaka obavješćuje se optuženik, a u sudskom postupku i javni tužitelj. O imenovanju vještaka obavješćuju se i druge osobe ako se smatra da je potrebno da nešto učine ili dopuste u vezi s provođenjem vještačenja, primjerice da vještaku omoguće pristup određenom mjestu.”

1.a Imenovanje na prijedlog suda

Sud može imenovati vještaka za ocjenu stručnih činjeničnih pitanja koja su potrebna u konkretnom slučaju. U građanskom i kaznenom pravu postoje i slučajevi u kojima je imenovanje vještaka obvezno (neki slučajevi proizlaze i iz sudske prakse). Vještaci se mogu imenovati za prethodni ili predsudski postupak.

Člankom 105. stavkom 1. Zakona br. 141/1961 o kaznenim sudskim postupcima (Zakon o kaznenom postupku) predviđa se sljedeće: „Ako je za pojašnjenje činjenica koje su važne za kazneni postupak potrebno stručno znanje, tijelo koje sudjeluje u kaznenom postupku treba zatražiti mišljenje stručnjaka. Ako to nije dovoljno zbog složenosti pitanja koje se ocjenjuje, tijelo uključeno u kazneni postupak imenuje vještaka.”

Ne postoje bitne razlike u imenovanju vještaka u postupcima pred građanskim, kaznenim i upravnim sudom.

Vještaci su zakonski obvezni prijaviti svaki sukob interesa.

U predmetima u kojima sud imenuje vještaka mora ih odabrati s popisa vještaka. Osim ako to okolnosti onemogućuju, imenuju se vještaci koji imaju sjedište ili adresu za kontakt u okrugu regionalnog suda u kojem sud ima sjedište ili podružnicu. Ako takav vještak nije na popisu ili nijedan od evidentiranih vještaka ne može pripremiti nalaz, sud iznimno može imenovati osobu koja se ne nalazi na tom popisu, „*ad hoc* sudskog vještaka” (članak 26. Zakona o vještacima) da pripremi nalaz vještačenja.

1.b Imenovanje na prijedlog stranaka

Stranke u postupku mogu imenovati vještaka kad god to žele. Nalaz vještačenja koji je pripremio vještak (koji je upisan na nacionalni popis) kojeg je imenovala stranka jednako je valjan kao i nalaz vještaka kojeg je imenovao sud. Međutim, takav nalaz mora sadržavati klauzulu vještaka u kojoj se navodi da je vještak svjestan posljedica podnošenja svjesno lažnog nalaza vještačenja (članak 127.a Zakona o parničnom postupku, članak 110.a Zakona o kaznenom postupku).

Stranke se pri imenovanju vještaka ne moraju pridržavati posebnog postupka. Međutim, nalaz vještačenja mora sadržavati podatke o tome prima li vještak ugovornu naknadu i ta naknada ne smije ovisiti o ishodu njegova vještačenja.

Obje stranke u postupku ne mogu istodobno imenovati vještaka.

Sud ne može naložiti objema strankama da imenuju istog vještaka (kao u sporovima male vrijednosti ili ubrzanim postupcima) umjesto da svaka imenuje svojeg vještaka.

Stranke u sporu moraju vještaku dati detaljne upute i pitanja na koja treba odgovoriti.

2. Postupak

2.a Građanski postupci

Ako sud sumnja u ispravnost nalaza vještačenja ili ako je on nejasan ili nepotpun, od vještaka se mora zatražiti pojašnjenje ili dodatne informacije. Ako se to ne dogodi, sud će nalaz vještaka dati na preispitivanje drugom vještaku. Vještaka se obično unakrsno ispituje tijekom suđenja.

Mišljenje vještaka nikada ne obvezuje sud. Nalaz vještaka jednako je važan kao i svi ostali dokazi te ga je sudac dužan procijeniti objektivno i uzimajući u obzir ostale dokaze. Ne postoji pretpostavka točnosti nalaza vještačenja koji je podnio vještak kojeg je imenovao sud. Nalaz vještaka kojeg je imenovala stranka jednako je valjan kao i nalaz vještaka kojeg je imenovao sud.

Stranke mogu prigovorima osporiti nalaz.

Ne postoji postupak prema kojem se vještaci sastaju ili unakrsno ispituju prije suđenja kako bi se pitanja suzila i sud bolje razumio razlike u mišljenju.

Vještaci smiju biti u kontaktu sa strankama tijekom postupka, ali ne smiju podnijeti nalaz ako postoji sumnja u njihovu nepristranost.

Čim vještak postane svjestan bilo koje činjenice koja ga isključuje, mora obavijestiti stranku koja je zatražila nalaz, a ista se obveza primjenjuje i na druge stranke u postupku. Tijelo koje je imenovalo vještaka odlučuje o njegovu izuzeću.

Stranke u postupku dužne su surađivati s vještacima. U nekim se slučajevima od stranaka traži da ih vještak pregleda ili ispita.

Konkretno, vještak ne mora održati sastanke sa strankama kako bi prikupio njihove komentare.

1. Vještačenje

Nalaz vještačenja mora biti potpun, istinit i treba se moći pobijati. Formalni zahtjevi koje treba ispuniti nalaz vještačenja utvrđeni su u člancima 27. i 28.

Zakona o vještacima i Provedbenoj odluci br. 503/2020.

Dijelovi koje mora sadržavati nalaz vještačenja:

naslovna stranica

opis zadatka

popis izvora

nalazi

mišljenje

dovoljno detaljno obrazloženje da se omogući provjera

zaključak

prilozi

klauzula vještaka

otisak vještakova pečata

potpis (kvalificirani elektronički potpis za nalaz u elektroničkom obliku).

Vještaci ne moraju dati preliminarni nalaz.

U svojim nalazima vještaci nisu dužni uzeti u obzir argumente stranaka izvan okvira sudskog zadatka.

Vještaci su dužni svoje vještačenje obavljati osobno i samo u području, sektoru i, ako je potrebno, specijalizaciji za koju su ovlaštteni, s dužnom pažnjom, neovisno, nepristrano i u dogovorenom ili zadanom roku. Vještaci mogu, uz suglasnost osobe koja traži nalaz, imenovati savjetnika koji će razmotriti podređna pitanja.

Vještaci moraju čuvati povjerljivost povezanu s obavljanjem svojeg posla.

Vještaci mogu odbiti predati nalaz samo iz razloga propisanih zakonom (članak 19. Zakona o vještacima).

Vještaci predaju nalaz u pisanom obliku. Zakon dopušta podnošenje nalaza vještačenja u elektroničkom ili usmenom obliku ako je s tim suglasan podnositelj zahtjeva.

Od vještaka se može tražiti da svoje mišljenje pred sudom potvrde, dopune ili objasne.

2. Sudska rasprava

Vještaci su dužni prisustvovati pripremnoj raspravi ako ih sud pozove.

Osim toga, moraju se pojaviti na usmenoj raspravi kako bi odgovorili na pitanja koja su postavili sud i stranke kad su na to pozvani.

Vještake se obično unakrsno ispituje tijekom suđenja.

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka” od kontakata iz različitih država članica koje je odabrao Europski institut za stručno znanje i vještačenje (EETI).

Posljednji put ažurirano: 08/09/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Pronađite stručnjaka - Danska

I. Popisi i registri vještaka

U Danskoj postoji nekoliko vrsta vještaka te stoga imenovanje, postupci i postojanje javnog popisa/registra vještaka ovisi o tome o kojoj je vrsti vještaka riječ.

Primjeri vrsta vještaka:

stručni procjenitelj

procjenitelj pri sudu nadležnom za pitanja najamnine

stručnjaci za djecu

stručni ocjenjivač

tehnički vještaci u predmetima manje vrijednosti.

Udruženja isto tako mogu osigurati usluge vještačenja iz određenih područja.

U nekim slučajevima sud može pronaći vještaka u internoj bazi podataka kojoj mogu pristupiti svi sudovi u Danskoj. Postupci imenovanja tih vještaka mogu se razlikovati, ali svim je vještacima zajedničko to da moraju imati besprijekoran ugled. Kako bi se osigurala transparentnost, popis/registar tih vještaka ponekad se objavljuje i na internetskim stranicama sudova u Danskoj.

U drugim slučajevima sud može imenovati bilo koju osobu koju smatra prikladnom i stručnom. U tim slučajevima neke javne organizacije imaju registre vještaka iz kojih sud može izabrati vještaka kada odlučuje o pitanju obuhvaćenom njegovim područjem stručnosti, na primjer o pitanju iz područja forenzike.

Ako popis ne postoji i ako se obje stranke slažu, sud će imenovati vještaka koji se čini stručnim. Imenovati se mogu samo osobe besprijekornog ugleda.

II. Kvalifikacije vještaka

Ne postoje zahtjevi kad je riječ o kvalifikacijama vještaka. Mišljenja vještaka nisu obvezujuća za sud, već ih sud može slobodno procijeniti. To vrijedi i za dokaznu vrijednost pojedinačnih dokaza. U slučaju da danska sudska uprava razmatra zahtjeve vještaka koji bi željeli raditi kao vještaci u predmetima manje vrijednosti, to se tijelo savjetuje s relevantnim industrijskim organizacijama i zahtijeva izvadak iz kaznene evidencije. Osim toga ne postoje drugi zahtjevi u pogledu obrazovnih ili stručnih kvalifikacija vještaka.

III. Naknada za rad vještaka

Naknada ovisi o tome koja je vrsta vještaka uključena u određeni predmet.

Naknade za **stručne procjenitelje, procjenitelje pri sudu nadležnom za pitanja najamnine i stručnjake za djecu** te pravila povezana s naknadama utvrđuje danska sudska uprava (članak 93. Zakona o pravosuđu i članak 172. Zakona o socijalnoj skrbi).

Kad je riječ o građanskim postupcima u kojima je **vještačenje** nužno, npr. u obliku tehničkog izvješća, ne postoje propisane stope ni ograničenja u pogledu naknada vještaka. Njihovo se plaćanje ne može izvršiti unaprijed. Sud određuje naknadu koja se isplaćuje imenovanom vještaku za njegovo izvješće i njegovu nazočnost na sudu te nadoknadu za sve nastale troškove. Prije donošenja odluke sud će od stranaka zatražiti da iznesu svoje primjedbe. Sud će istodobno odlučiti o raspodjeli naknade između stranaka (članak 208. Zakona o pravosuđu).

Stranka koja je od suda zatražila da vještaku naloži izradu izvješća i pravni zastupnik te stranke odgovorni su za troškove koji iz toga proizađu. Međutim, druga stranka i njezin pravni zastupnik odgovorni su za dio troškova koji se može pripisati odgovoru na njihova pitanja. Stranka koja je zatražila da se vještak osobno pozove na raspravu odgovorna je za s tim povezane troškove. Sud može strankama naložiti da osiguraju jamstvo za troškove izvješća vještaka koje su zatražile (članak 208. Zakona o pravosuđu).

Slična pravila u pogledu izvješća vještaka primjenjuju se i u kaznenom postupku (uz nužne izmjene) (članak 210. Zakona o pravosuđu).

Kad je riječ o tehničkim vještacima u **predmetima manje vrijednosti**, oni moraju dati procjenu očekivanih troškova te im nije dopušteno odgovarati na tehnička pitanja prije dogovora o naknadi. Stranke zatim moraju iznijeti primjedbe na procjenu troškova vještaka. Važno je istaknuti da sud može odlučiti da će se predmet nastaviti bez vještačenja ako stranke ne mogu osigurati jamstvo za troškove. Pravila utvrđuje danska sudska uprava (članak 404. Zakona o pravosuđu).

IV. Odgovornost vještaka

Ne postoje posebna pravila koja se primjenjuju na odgovornost vještaka. Vještak mora poštovati pravila struke kojima se uređuju njegovo područje stručnosti, nepristranost i čuvanje poslovne tajne. Njihova se odgovornost stoga uređuje općim pravilima o izvanugovornoj/ugovornoj odgovornosti. Takvim se pravilima ne predviđa nikakvo ograničenje u pogledu odgovornosti.

Vještaka koji ne poštuje pravila struke može se zamijeniti, njegova se naknada može smanjiti ili ga se čak može smatrati odgovornim.

Kazneno djelovanje pri izvršavanju dužnosti može dovesti do podizanja optužnice za kazneno djelo.

Naposljetku, ne postoji obveza pokriva njihove moguće odgovornosti osiguranjem od profesionalne odgovornosti.

V. Dodatne informacije o postupcima vještačenja

Pravila o postupcima vještačenja mogu se pronaći u različitom zakonodavstvu i ovise o vrsti vještaka koji sudjeluje u postupku. Međutim, većina pravila može se pronaći u Zakonu o pravosuđu (pročišćena verzija Zakona od 15. 09. 2021. br. 1835). Kad je riječ o stručnjacima za djecu, dio pravila može se pronaći u Zakonu o socijalnoj skrbi.

Dijelovi Zakona o pravosuđu prevedeni su na engleski jezik.

1. Imenovanje vještaka

Kad je riječ o građanskim stvarima, vještake mogu imenovati sud ili stranke. Stranka može od suda zatražiti da vještaku naloži izradu izvješća o određenom pitanju ili pitanjima.

Kad je riječ o kaznenim stvarima, sud odlučuje o tome je li potrebno vještačenje ako to zatraži tuženik ili tužiteljstvo. I obrana i tužiteljstvo mogu pozvati vještaka da svjedoči.

Vještaci imaju obvezu prijaviti postojanje mogućeg sukoba interesa u odnosu na stranku.

Kad je riječ o predmetima manje vrijednosti (predmeti bez novčane vrijednosti ili s vrijednošću manjom od 50 000 DKK) sudac može zatražiti mišljenje vještaka. Vještake koji sudjeluju u predmetima manje vrijednosti imenuje danska sudska uprava.

(a) Imenovanje koje provodi sud

Predsjedavajući sudac / sud imenuje stručne procjenitelje itd. za pojedinačne predmete ako se smatra da je njihovo stručno znanje potrebno za rješavanje predmeta. Predsjedavajući sudac odabire stručnog procjenitelja s odgovarajućeg popisa ili iz odgovarajućeg registra ili interne baze podataka, ali u nekim ih slučajevima ti popisi/registri i baze ne obvezuju. Prije nego što predsjedavajući sudac / sud odluči imenovati stručne procjenitelje stranke mogu iznijeti primjedbe na tu odluku.

U slučajevima u kojima vještačenje zatraže stranke, one same mogu imenovati vještaka, ali sud nije obavezan poštovati tu odluku. Ako se stranke dogovore o odabiru vještaka, sudac će ga u pravilu imenovati (iako nije obavezan to učiniti). Ako sud imenuje vještaka, sud bi trebao obavijestiti stranke o osobi koju namjerava imenovati i dopustiti im da podnesu primjedbe. Ako postoji popis/registar, sud ili stranka obično će odabrati vještaka s tog popisa ili iz tog registra, ali nisu uvijek obvezni to učiniti.

(b) Imenovanje koje provode stranke

Ako stranke žele imenovati vještaka koji će izdati mišljenje, moraju se pridržavati određenog postupka: kad god stranke zatraže izvješće vještaka u građanskim predmetima, moraju podnijeti pisani zahtjev sudu. Zahtjev mora sadržavati informacije o svrsi izvješća vještaka i predmetu vještačenja. Ako sud to dopusti, stranke moraju dostaviti svoja pitanja sudu. Nakon što zaprimi pitanja sud imenuje jednog vještaka ili više njih. Kako je prethodno opisano, stranke isto tako imenuju vještaka, ali sud nije obavezan poštovati njihov odabir.

2. Postupak

(a) Građanski postupak

Postupak ovisi o tome koja je vrsta vještaka uključena u određeni predmet. Ponekad se vještaka poziva na sudske rasprave kako bi odgovorio na pitanja o određenom predmetu, npr. stručnjaci za djecu u području obiteljskog prava, vještačenje o tehničkim pitanjima, a ponekad se od vještaka traži samo da izradi pisano izvješće. U drugim slučajevima vještak ima ulogu suca i sudjeluje u vijećanju suda.

U nastavku su navedena dva primjera:

Stručni procjenitelj kojeg je imenovao predsjedavajući sudac / sud u određenom predmetu, kada se njegovo stručno znanje smatra nužnim za provedbu postupka, djeluje kao sudac (ali sa stručnim znanjem iz određenog područja) i sudjeluje u vijećanju suda. U predmetima iz područja obiteljskog prava sudu pomažu stručnjaci za djecu.

U slučajevima u kojima je vještačenje relevantno za donošenje odluke o određenom pitanju, vještak mora odgovoriti na pitanja suda u obliku pisanog izvješća koje dostavlja sudu. Vještak mora obavijestiti stranke o vremenu i mjestu očevida. Ako je izvješće vještaka manjkavo, sud može naložiti vještaku da ponovno provede očevid ili dopuni izvješće dodatnim pisanim izvješćem. Postoje unaprijed utvrđeni predlošci za izvješće vještaka. Sud ne nadzire rad vještaka. Nakon podnošenja izvješća stranke mogu postaviti dodatna pitanja vještaku ako im sud to dopusti. Sud će potom odlučiti treba li vještak na dodatna pitanja odgovoriti u pisanoj obliku u dopunskom izvješću ili usmeno na sudskoj raspravi. Vještaka se isto tako može pozvati da prisustvuje sudskoj raspravi kako bi odgovorio na pitanja koja se odnose na izvješće.

Stranke tijekom suđenja osporavaju mišljenja vještaka (iznesena usmeno ili pismeno). U svakom slučaju, sudac nikad ne mora prihvatiti mišljenja vještaka.

(b) Ostalo

Vještaci mogu sudjelovati kao svjedoci i u kaznenim predmetima. Poziva ih se na sudske rasprave i obično joj osobno prisustvuju.

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka” od kontakata iz svake države članice koje je odabrao [Europski institut za stručno znanje i vještačenje \(EEEI\)](#).

Posljednji put ažurirano: 09/05/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Pronađite stručnjaka - Njemačka

I. Popisi i registri vještaka

Na raspolaganju su detaljni registri vještaka. Obuhvaćaju od dvjestotinjak do tristotinjak područja specijalizacije.

Javno imenovane vještake koji su prisegnuli pred industrijskim i trgovinskim komorama možete pronaći [ovdje](#).

Javno imenovane vještake koji su prisegnuli pred obrtničkim komorama možete pronaći [ovdje](#).

Javno imenovane vještake koji su prisegnuli pred poljoprivrednim komorama možete pronaći na [internetskim stranicama regionalnih poljoprivrednih komora](#).

Javno imenovane vještake koji su prisegnuli pred komorama arhitekata možete pronaći na [internetskim stranicama regionalnih komora arhitekata](#).

Informacije o vještacima koji su prisegnuli pred komorama inženjera i o njihovim registrima možete pronaći [ovdje](#).

Vještake registrirane u komori računovođa možete pronaći [ovdje](#).

Dodatnu bazu podataka možete pronaći na <https://www.bvs-ev.de/sachverstaendigenverzeichnis/>, što su internetske stranice udruženja javno imenovanih i zaprisegnutih vještaka.

Medicinski vještaci nemaju obvezu javnog imenovanja i polaganja prisege. Popise medicinskih vještaka možete pronaći na internetskim stranicama regionalnih liječničkih komora.

Sudovi često primjenjuju praksu imenovanja vještaka iz registra. Vještak koji ispunjava zahtjeve automatski se upisuje u registar. Komore koje su dobile ovlaštenje države za registraciju odgovorne su za redovito ažuriranje registra.

Glavne zakonske odredbe koje se primjenjuju na sudska vještačenja u Njemačkoj:

[članak 401. i dalje Zakona o parničnom postupku \(Zivilprozessordnung, ZPO\)](#)

članak 36. Trgovinskog zakonika (*Gewerbeordnung*)

članak 91. Zakona o obrtništvu

Zakon o upravnom postupku (*Verwaltungsverfahrensgesetz*)

Zakon o kaznenom postupku (*Strafprozessordnung*)

[Komorski kodeks postupanja.](#)

II. Kvalifikacije vještaka

Osoba se može uvrstiti na popis vještaka ako ima iznimno visoku razinu kvalifikacije u svojem području stručnosti. Osoba koja podnosi prijavu za uvrštenje na popis obvezno mora imati odgovarajuće profesionalno iskustvo. Stručnost se dokazuje podnošenjem odgovarajuće dokumentacije o radu vještaka (npr. životopis, kopije uvjerenja za sve relevantne akademske i profesionalne kvalifikacije, radno iskustvo, preporuke, izvješća, osposobljavanje). Postoje i ispiti koje provode industrijske i trgovinske komore / obrtničke komore, a u slučaju arhitekata i inženjera njihove stručne komore. Uz kvalifikacije potrebno je dokazati daljnje obrazovanje i iskustvo, neovisnost i integritet.

Javno imenovani i zaprisegnuti vještaci obično se registriraju na pet godina. Prije isteka petogodišnjeg razdoblja moraju dokazati svoju stručnost, integritet i dodatno stručno osposobljavanje kako bi bili ponovno imenovani i registrirani na još pet godina (npr. provjerom i pregledom nalaza i mišljenja koji se podnose za potrebe registracije na novo petogodišnje razdoblje). Nadležna tijela moraju omogućiti osposobljavanje. Ako se vještak ne pridržava komorskih pravila ili ne usavršava svoje vještine, komore su ovlaštene izbrisati ga iz registra.

III. Nagrada za rad vještaka

U građanskim, upravnim i kaznenim predmetima nagrada se obračunava na temelju [njemačkog Zakona o nagradi za rad i naknadi troškova u sudskom postupku](#) (*Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetzes*, JVEG).

Može se zatražiti plaćanje predujma i uplata na račun.

Ako vještak ne radi po nalogu suda, nagrada za njegov rad ovisi o pojedinačnom ugovoru o naknadi.

IV. Odgovornost vještaka

Vještak je odgovoran za netočan nalaz ili mišljenje neovisno o tome jesu li vještačenje naručile fizičke osobe ili sudovi. Ako vještak koji radi po nalogu suda izradi netočan nalaz ili mišljenje postupajući s namjerom ili grubom nepažnjom, a sudska odluka temelji se na takvom nepravilnom nalazu ili mišljenju, stranka koja zbog toga pretrpi štetu može podnijeti tužbu radi naknade štete (članak 839.a Građanskog zakonika – *Bürgerliches Gesetzbuch*, BGB).

Ako vještak ne radi po nalogu suda, primjenjuju se opće odredbe o (ugovornoj) odgovornosti.

V. Dodatne informacije o vještačenju

1. Imenovanje vještaka

Vještaka imenuje sud. Međutim, stranke imaju pravo predložiti vještaka.

a) Imenovanje od strane suda

Sud se najčešće koristi popisom ili registrom vještaka. Sud je isto tako ovlašten imenovati bilo kojeg vještaka kojeg smatra prikladnim i stručnim. Sudski vještak je vještak kojeg je imenovao sud i dao mu nalog za vještačenje. Glavna je zadaća vještaka pomoći sudu svojim stručnim znanjem.

b) Imenovanje od strane stranaka

Ako stranke postignu sporazum o imenovanju određenih osoba za vještake, sud mora poštovati taj sporazum, ali može ograničiti izbor na određen broj osoba.

Ako stranka želi imenovati vlastitog vještaka koji bi joj pomogao, takav se vještak ne smatra sudskim, već privatnim vještakom.

2. Postupak

a) Građanski postupak

Sud je dužan obrazložiti svoje odluke i uputiti na zaključke vještaka čiji nalaz i mišljenje prihvaća. Nalaz i mišljenje vještaka ne obvezuje sud. Ipak, takav nalaz i mišljenje često su ključni za donošenje presude. Ako vještak provodi očevid na licu mjesta, dužan je stupiti u kontakt sa svim strankama. Ako su vještaku potrebne dodatne informacije od stranaka, njih u pravilu prikuplja sud.

i. Nalaz i mišljenje vještaka

Stranke mogu osporiti nalaz i mišljenje imenovanog vještaka izjavama ili angažirati privatnog vještaka i podnijeti njegov nalaz i mišljenje sudu kao protuvještačenje.

ii. Sudska rasprava

Prije početka parnice može se pokrenuti poseban postupak za osiguranje dokaza (*selbständiges Beweisverfahren*). Vještak se u tom kontekstu može imenovati i prije pokretanja glavnog postupka. Ti su postupci ograničeni na osiguranje dokaza za potrebe kasnijeg sudskog postupka ili radi izbjegavanja parnice.

Sudska rasprava provodi se u skladu s Poslovníkom i procesnim pravilima. Vještak mora objektivno, razumljivo i sveobuhvatno odgovarati na pitanja.

Njemačko procesno pravo ne omogućuje unakrsno ispitivanje, ali pitanja, osim suda, mogu postavljati i stranke.

b) Ostali postupci

U kaznenim postupcima sud bi trebao imenovati vještaka iz priznatog registra sudskih vještaka. Neka druga osoba može se odabrati samo u slučaju posebnih okolnosti (članak 73. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku – *Strafprozessordnung*, StPO). Sud može vještaku davati upute za rad. Ostale odredbe možete pronaći u [Zakonu o kaznenom postupku – Strafprozessordnung](#), StPO.

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka” od kontakata iz svake države članice koje je odabrao [Europski institut za stručno znanje i vještačenje \(EEEI\)](#).

Posljednji put ažurirano: 27/04/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Pronađite stručnjaka - Estonija

I. Popisi i registri vještaka

U skladu s estonskim Zakonom o forenzičnom ispitivanju vještak je osoba koja pruža pravno stručno znanje ili stručno znanje iz nekog drugog područja u predmetima u kojima je to zakonom dopušteno. Neki vještaci zaposlenici su državnih tijela („kriminalistički vještaci”), a drugi se nose na popis koji vodi određena stručna ustanova.

U Estoniji postoje službeni popisi vještaka kojima svi mogu pristupiti. Ti se popisi mogu preuzeti ili pregledati [ovdje](#) i [ovdje](#).

Estonski institut za forenzičnu znanost (EFSI), državni laboratorij za forenzična ispitivanja, odgovoran je za ažuriranje tih popisa. Osobe koje ispunjavaju zahtjeve iz članka 6. stavka 1. točka od 1. do 3. i članka 6. stavka 2. točka 1. i 2. Zakona o forenzičnom ispitivanju unose se na drugi od prethodno navedenih popisa.

II. Kvalifikacije vještaka

Minimalni zahtjevi za dodjelu statusa kriminalističkog vještaka temelje se na Zakonu o forenzičnom ispitivanju, a kompetencije se stječu osposobljavanjem.

Osposobljavanje za vještaka u području forenzične medicine pruža se na Sveučilištu u Tartuu u okviru četverogodišnjeg specijalističkog programa osposobljavanja u tom području. Polaznici stječu stručne vještine na institutu EFSI, jednom od središta za osposobljavanje Sveučilišta u Tartuu.

U Estoniji ne postoji obrazovna ustanova za osposobljavanje kriminalističkih vještaka u drugim područjima forenzične znanosti. Vještaci se na institutu EFSI osposobljavaju pod vodstvom iskusnih stručnjaka. Osposobljavanje u većini slučajeva traje dvije godine. Plan osposobljavanja sadržava opće i konkretnije teme, a svrha je plana stjecanje stručnih kompetencija. Plan osposobljavanja priprema se na temelju posebnih značajki svake vrste stručnog znanja, uzimajući u obzir obrazovanje i prethodno radno iskustvo vještaka pripravnika.

Ako zaposlenik ispunjava zahtjeve za dodjelu statusa kriminalističkog vještaka iz Zakona o forenzičnom ispitivanju te je završio osposobljavanje i stekao dovoljno iskustva kako bi mogao pružiti neovisna stručna mišljenja, dodjeljuje mu se status kriminalističkog vještaka. Može početi raditi kao kriminalistički vještak nakon polaganja prisege kriminalističkog vještaka iz Zakona o forenzičnom ispitivanju.

III. Naknada za rad vještaka

Financiranje ispitivanja opisano je u poglavlju 5. Zakona o forenzičnom ispitivanju. Provedba ispitivanja u državnoj forenzičnoj instituciji financira se iz godišnjeg državnog proračuna. Točne pristojbe za ispitivanja utvrđene su u članku 26. Zakona o forenzičnom ispitivanju.

Ne postoji poseban način postupanja u pogledu naknada za vještake. U većini slučajeva vještaci moraju dati ponudu prije nego što su imenovani. U postupovnom pravu predviđa se i povrat troškova vještaka.

Troškovi ispitivanja uključuju sve troškove nastale u okviru ispitivanja, uključujući troškove nastale zbog sudjelovanja drugih vještaka ili ustanova u svojstvu podugovaratelja. Troškovi izvansudskih postupaka vještačenja mogu se uključiti u troškove postupka.

Vještaci mogu dobiti predujam za troškove.

IV. Odgovornost vještaka

Vještaci moraju obavijestiti sve stranke u postupku o početku ispitivanja. Svjesno davanje lažnog iskaza u okviru vještačenja kazneno je djelo u skladu s člankom 321. Kaznenog zakona.

Vještaci se smatraju odgovornima u skladu s općim ugovornim i izvanugovornim pravom. Osim toga, postoji konkretna odredba kaznenog prava koja se odnosi na odgovornost vještaka – lažna optužba: 1. Svjesno iznošenje lažnih optužbi u pogledu drugih osoba koje se odnose na počinjenje kaznenog djela kažnjava se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine. 2. Ako uključuje lažiranje dokaza, taj isti čin kažnjava se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do pet godina.

Vještaci nisu obvezni imati osiguranje od profesionalne odgovornosti.

V. Dodatne informacije o postupcima vještačenja

Pravne odredbe o postupcima vještačenja u Estoniji mogu se pronaći na sljedećim poveznicama:

[📄 službeni list Riigi Teataja](#)

[📄 Zakon o kaznenom postupku](#)

[📄 Zakon o parničnom postupku](#)

[📄 Zakon o forenzičnom ispitivanju](#)

Ne postoje razlike u imenovanju vještaka u okviru građanskih i upravnih postupaka. U kaznenom postupku kriminalistički vještak imenovat će se podnošenjem zahtjeva institutu EFSI kako bi, prema potrebi, pomagao tužitelju i sudu.

Status vještaka u Estoniji nije zaštićen. Više od 70 % kaznenih postupaka, 30 % građanskih postupaka i 10 % upravnih postupaka uključuje vještake.

V.1. Imenovanje vještaka

Vještake može imenovati sud, a u nekim ih slučajevima mogu imenovati i stranke. Vještake se može imenovati i u svrhu provedbe prethodnog ili istražnog postupka. Ne postoji obveza imenovanja vještaka s jednog od popisa. Kad je riječ o kaznenim postupcima, tijekom faze koja prethodi sudskom postupku vještaka može imenovati policija (istražno tijelo) ili tužitelj.

Ako stranke ne imenuju vještaka ili ako ne postignu dogovor o tome koga će imenovati, ili u slučaju da je izvješće vještaka izrađeno prije suđenja, vještaka može imenovati sud. Kad je riječ o građanskim predmetima, stranke moraju platiti polog za troškove vještačenja prije imenovanja vještaka. Stranke mogu podnijeti prijedloge o tome koga bi trebalo imenovati kao vještaka, ali oni nisu obvezujući za sud.

Nema znatnih razlika u pogledu imenovanja vještaka koje provode različiti sudovi i koji se provode u različitim područjima pravosuđa.

Vještaci koje imenuje sud imaju pravnu obvezu prijaviti mogući sukob interesa.

V.2. Postupak

Građanski postupak

Od vještaka se općenito zahtijeva da svoj posao obavljaju temeljito, potpuno i objektivno te da zajamče znanstvenu utemeljenost iznesenih mišljenja. To vrijedi za sve vrste sudskih postupaka.

Stranke mogu osporiti izvješće vještaka davanjem izjava ili osiguravanjem drugog vještačenja.

Sud ne mora prihvatiti mišljenje vještaka. Sud može postupiti u skladu s mišljenjem vještaka čak i ako je jedna od stranaka tijekom suđenja osporila to mišljenje.

Bez obzira na to, izvješće vještaka samo je jedan od dokaza i sud će razmotriti dokaznu vrijednost mišljenja vještaka u odnosu na druge dokaze.

Nema postupka u kojem se vještaci sastaju prije suđenja ili se ispituju unakrsno.

Vještak smije kontaktirati sa strankama tijekom postupka ako mu je potrebno više informacija.

1. Izvješće vještaka

U Estoniji se izvješća vještaka mogu dostaviti u pisanom obliku, a ponekad se mogu iznijeti i usmeno. Osim kad je riječ o kaznenom postupku, vještak se pri izradi izvješća ne mora pridržavati određene strukture.

U završnom izvješću vještak se mora osvrnuti na argumente stranaka. Ako stranke zatraže dodatno izvješće zbog nedostataka u izvornom izvješću, sud može naložiti izradu dodatnog izvješća. U slučaju dvosmislenosti, proturječnosti ili nedostatnosti u mišljenju vještaka koje se ne može otkloniti dodatnim pitanjima, sud ima pravo naložiti provedbu drugog vještačenja. Ponovno vještačenje provodi isti ili drugi vještak.

2. Sudska rasprava

Vještaci ne prisustvuju pripremnoj raspravi, već ih se poziva na rasprave kako bi odgovorili na pitanja suda ili stranaka. Unakrsno ispitivanje vještaka uobičajena je praksa. Vještaci se mogu saslušati putem telefonske konferencije ako stranke na to pristanu prije rasprave.

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka” od kontakata iz svake države članice koje je odabrao [📄 Europski institut za stručno znanje i vještačenje \(EEEI\)](#).

Posljednji put ažurirano: 10/09/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

I. Popisi i registri vještaka

U Grčkoj se vještaci navode po područjima stručnosti. Registre vještaka vode prvostupanjski sudovi (*protodikeia*). Ti su registri javni, ali upotrebljavaju ih samo suci koji žele imenovati vještaka. Sud može imenovati jednog vještaka ili više njih ako smatra da su za pitanja koja se razmatraju potrebna posebna znanja. Nadalje, sud ima obvezu imenovati vještaka ako stranka to zatraži, pod uvjetom da i sud smatra da su potrebna posebna znanja.

Vještak mora podnijeti zahtjev kako bi ga se moglo unijeti u registar.

Nakon javnog poziva na podnošenje zahtjeva građanskom (*politikó*) ili upravnom (*διοικητικό*) prvostupanjskom sudu (putem službenih internetskih stranica suda) sve zainteresirane strane registru prvostupanjskog suda mogu podnijeti pisani zahtjev koji sadržava njihove osobne podatke i u kojem izjavljuju sljedeće:

da nisu bili osuđeni ni optuženi za kazneno djelo (*kakourgima*) ili prekršaj (*πlimmélima*) zbog kojih bi im mogla biti oduzeta politička prava da im nije oduzeta profesionalna dozvola

da im nije oduzeto pravo na slobodno raspolaganje imovinom zbog nesolventnosti ili činjenice da se nalaze pod skrbništvom

da nisu suci, tužitelji ni sudski službenici.

Nakon završetka postupka za podnošenje zahtjeva, koji se održava svake godine, objavljuje se privremena verzija registra vještaka. Nakon isteka roka za podnošenje prigovora konačnu verziju registra odobrava prvostupanjski sud u sastavu od više članova (*polymelés protodikeío*).

U okviru kaznenog postupka registar vještaka uspostavlja Sudsko vijeće Prekršajnog suda (*συμβούλιο πlimmeleiodikón*) na temelju prijedloga tužitelja.

Vještaci moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:

moraju biti stariji od 21 godine

moraju imati pravnu i poslovnu sposobnost i ne smiju imati mentalne poteškoće

ne smiju biti osuđivani ni za kakvo kazneno djelo ili prekršaj zbog kojih bi im se mogla oduzeti politička prava ili zbog kojih bi mogli biti otpušteni iz javne službe

ne smije im biti oduzeta profesionalna dozvola

ne smiju biti povezani sa situacijom nad kojom se obavlja vještačenje

ne smiju biti nadležni suci, tužitelji, tajnici ili sudski službenici u predmetnom postupku

ne smiju biti osuđeni za isto kazneno djelo kao optuženik i

ne smiju biti braćni drugovi, braća ili sestre ili bliski srodnici tuženika.

Vještaka je moguće izbrisati iz registra ako to sami zatraže, ako više ne ispunjavaju zahtjeve ili ako nadležno tijelo tako odluči.

II. Kvalifikacije vještaka

Vještaci moraju biti članovi strukovnog tijela kako bi mogli obavljati djelatnost vještaka.

III. Naknada za rad vještaka

U okviru kaznenog postupka naknadu za rad vještaka plaća država. Kad je riječ o građanskom postupku, tužitelj mora platiti predujam za troškove imenovanih vještaka. Na kraju suđenja troškove mora snositi stranka koja izgubi spor. Stranke mogu, pod određenim uvjetima, dobiti pravnu pomoć u pogledu naknade vještaka.

IV. Odgovornost vještaka

Vještaci se smatraju odgovornima u skladu s općim ugovornim i izvanugovornim pravom. Nemaju obvezu pokrića svoje moguće odgovornosti osiguranjem od profesionalne odgovornosti.

V. Dodatne informacije o postupcima vještačenja

Glavne pravne odredbe koje se primjenjuju na sudsko vještačenje u Grčkoj su članci od 368. do 392. grčkog Zakona o parničnom postupku (*kódikas politikís dikonomías*), Kraljevska uredba br. 566/1968 te članak 20. stavak 7. Zakona 2882/2001 (Zakon o izvlaštenju (*kódikas anagkastikón apallotrióseon*)). U pojedinačnim slučajevima mogu se primjenjivati i članci od 159. do 168. grčkog Zakona o upravnom postupku (*kódikas dioikitikís dikonomías*) te članci od 183. do 203. grčkog Zakona o kaznenom postupku (*kódikas poinikís dikonomías*).

Sud ima diskrecijsko pravo naložiti izvođenje dokaza, s obzirom na to da je utvrđivanje istine glavna svrha postupka. Jedino je ograničenje tog prava obveza poštovanja načela kontradiktornosti.

1. Imenovanje vještaka

Vještaka mogu imenovati sud i uključene stranke. Imenovanje vještaka u upravnim postupcima slično je onom u građanskim postupcima. U postupcima pred kaznenim sudom vještaka mogu imenovati tužitelj ili sud tijekom istražnog postupka. U tu svrhu postoji drukčiji registar od onog koji se upotrebljava za građanske postupke te vještak mora ispunjavati strože zahtjeve od onih koji vrijede za građanske i upravne postupke.

a) Imenovanje koje provodi sud

Građanski sud ima diskrecijsko pravo imenovati vještaka po službenoj dužnosti ili na izričit zahtjev stranke ako se relevantne činjenice ne mogu utvrditi na drugi način. U tom slučaju usmena rasprava odgađa se i održava nakon podnošenja izvješća vještaka. Sud može slobodno imenovati bilo koju osobu koju smatra prikladnom za izvršavanje zadaća vještaka. Vještak sudu mora prijaviti mogući sukob interesa. Vještaci koje imenuje sud imaju pristup spisu predmeta.

b) Imenovanje na prijedlog stranaka

U Grčkoj postoje tri vrste stručnjaka koje mogu imenovati stranke: tehnički savjetnici (članci od 391. do 392. Zakona o parničnom postupku, članak 167. Zakona o upravnom postupku, članak 204. i dalje Zakona o kaznenom postupku), izvansudski stručnjaci i sudski vještaci. Tehničkog savjetnika imenuje stranka kako bi nadzirala rad vještaka kojeg imenuje sud. Izvansudskog stručnjaka imenuje stranka. Njegovo izvješće moraju zatražiti i podnijeti stranke, u suprotnom ga se odbacuje kao nedopušteno. Ako su ti zahtjevi ispunjeni, sud slobodno razmatra i ocjenjuje to mišljenje. Njegovo se izvješće ne smatra dokazom, već se odnosi na pravne temelje argumenata stranke u postupku. Sudski vještaci svjedoci su koji posjeduju posebno stručno ili tehničko znanje te ih ispituje sud.

Sud može odlučiti hoće li obrazloženje svoje presude temeljiti na mišljenju vještaka. Sud može temeljiti svoju presudu na mišljenju vještaka čak i ako su u okviru izrade njegova izvješća prekršena postupovna pravila. Međutim, ako je riječ o znatnom kršenju postupovnih pravila, smatra se da izvješće vještaka ne postoji. U tom slučaju, sudac ne može temeljiti obrazloženje presude na mišljenju vještaka.

2. Građanski postupak

Vještaka koje imenuje sud mogu unakrsno ispitati tehnički savjetnici stranaka ako su stranke imenovale takve savjetnike. Jedina je obveza vještaka dostaviti izvješće. Vještaci koje imenuju stranke smiju kontaktirati sa strankama za vrijeme postupka, a oni koje imenuje sud za to moraju dobiti dopuštenje suda.

a) Izvješće vještaka

U Grčkoj u postupcima vještačenja nije obvezna izrada prethodnog izvješća vještaka. Glavno izvješće može se dostaviti u pisanom obliku ili iznijeti usmeno. Vještaci se pri izradi izvješća ne moraju pridržavati određene strukture.

Ako sud smatra da je izvješće nepotpuno ili se utvrdi da je vještak počinio neopravdanu povredu dužnosti, sud po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranaka može naložiti izradu novog ili dodatnog izvješća. Sud isto tako može vještaku naložiti plaćanje sudskih pristojbi ako se utvrdi da je počinio neopravdanu povredu dužnosti.

Stranke mogu osporiti izvješće vještaka davanjem izjava ili osiguravanjem drugog vještačenja.

b) Sudska rasprava

Sudac samo u iznimnim slučajevima vještaku nalaže da prisustvuje raspravi.

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka” od kontakata iz svake države članice koje je odabrao **Europski institut za stručno znanje i vještačenje (EEEI).**

Posljednji put ažurirano: 14/06/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Pronađite stručnjaka - Francuska

I. Popisi i registri vještaka

Svaki žalbeni sud i francuski vrhovni sud za građanske i kaznene predmete (Kasacijski sud) vodi popis ili registar vještaka.

Međutim, sudovi i tužitelji mogu slobodno imenovati bilo koju osobu koju smatraju prikladnom i stručnom. U takvim slučajevima moraju obrazložiti svoj odabir. Popisi vještaka objavljuju se na internetskim stranicama sudova, a posebno na internetskim stranicama **Kasacijskog suda** i žalbenih sudova.

Kako bi ih se moglo uvrstiti na popis suda, vještaci moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:

moraju biti mlađi od 70 godina (u praksi vještak mora imati od 35 do 57 ili 58 godina kako bi ga se moglo uvrstiti na popis)

moraju biti građani Europske unije

ne smiju kršiti načela časnog, poštenog i moralnog postupanja

ne smiju biti podvrgnuti stegovnoj ili upravnoj sankciji koja može dovesti do otpuštanja, brisanja iz registra, opoziva, povlačenja odobrenja ili oduzimanja odobrenja za rad

ne smiju biti predmet postupka osobnog stečaja ili bilo koje druge sankcije predviđene u Trgovačkom zakoniku

moraju imati iskustvo u određenoj djelatnosti povezanoj s njihovim područjem vještačenja koje su stekli tijekom određenog minimalnog razdoblja

ne smiju obavljati nikakvu djelatnost nespojivu s neovisnošću potrebnom za izvršavanje zadaća povezanih sa sudskim (pravnim) vještačenjem

glavna djelatnost koju obavljaju mora biti u nadležnosti suda.

Vještaci specijalizirani za prijevode koji podnose zahtjev za uvrštenje na popis prvostupanjskog suda svoju djelatnost moraju obavljati na lokalnom području određenog suda ili živjeti na tom području ako su već u mirovini.

Zahtjev vještaka za uvrštavanje na popis razmatraju javni tužitelj i suci prvostupanjskog suda. Odluku donosi skupština sudaca žalbenog suda.

Vještaci moraju položiti prisegu prije uvrštavanja na popis.

Da bi se vještaka moglo uvrstiti na popis Kasacijskog suda (nacionalni popis), on se mora nalaziti na popisu žalbenog suda (regionalni popis) najmanje pet godina.

Svaki vještak koji je prvi put uvršten na popis mora podnijeti zahtjev za ponovno uvrštavanje nakon tri godine, a nakon toga se takav zahtjev podnosi svakih pet godina. Odluka da se vještaku odbije zahtjev za ponovno uvrštavanje mora sadržavati razloge za to te se takvu odluku može osporiti.

Vještake se može izbrisati iz registra na temelju stegovnih mjera žalbenog suda, a to se brisanje može osporiti.

 Francuski savez sudskih vještaka objavio je etički kodeks.

II. Kvalifikacije vještaka

Vještaci općenito moraju biti dovoljno kvalificirani u svojem području vještačenja.

Vještaci moraju posjedovati stručno iskustvo i znanje o postupovnim pravilima, a posebno o pravilima primjenjivima na postupke vještačenja.

Moraju se kontinuirano obrazovati, a ispunjenje te obveze provjeravaju žalbeni sudovi svakih pet godina. Kontinuirano obrazovanje vještaka uključuje:

osposobljavanje u području njihove stručnosti koje pružaju strukovne organizacije

osposobljavanje o vođenju postupaka vještačenja koje pružaju suci i udruženja sudskih vještaka.

III. Naknada za rad vještaka

Kad je riječ o kaznenom postupku, naknade vještaka koje se odnose na određene zadatke vještaka propisane su uredbom. Kad je riječ o određenim područjima vještačenja, tužitelj ili istražni sudac može objaviti poziv na podnošenje ponuda u pogledu zadaće povezane s tim vještačenjem i odabrati najpovoljniju ponudu. Ministarstvo pravosuđa pokriva troškove povezane s vještačenjem iz proračuna za pravosuđe.

Kad je riječ o građanskim predmetima, naknada se općenito izračunava na temelju broja sati koje vještak utroši na rad na predmetu pomnoženog sa satnicom, a na dobiveni se iznos dodaju troškovi i PDV.

Sud odlučuje o iznosu naknade vještaka, u okviru kontradiktornog postupka, uzimajući u obzir pravodobnost podnošenja izvješća, kvalitetu izvješća vještaka i razinu pažnje s kojom je vještak izvršio svoj zadatak.

Predujam za naknadu vještaka obično plaća tužitelj. Međutim, sud može objema strankama naložiti plaćanje dijela predujma za takve troškove.

U svojoj konačnoj odluci sud će naložiti stranci koja je izgubila spor da plati naknadu vještaka.

Pravna pomoć dostupna je za pokrivanje troškova postupaka vještačenja.

IV. Odgovornost vještaka

Vještak ima obvezu pokrića moguće odgovornosti osiguranjem od profesionalne odgovornosti.

Osiguranjem je obuhvaćena građanskopravna i profesionalna odgovornost vještaka, uključujući zadaće koje vještak izvršava u drugim državama članicama Europske unije.

V. Dodatne informacije o postupcima vještačenja

U kaznenim predmetima vještaka može imenovati istražni sudac, javni tužitelj ili policijski službenik s odgovarajućim ovlastima (*officier de police judiciaire*: policijski službenik koji je, u skladu s francuskim pravom, zadužen za kaznene istrage i koji ima ovlasti zadržati osumnjičenike u pritvoru).

U svim drugim slučajevima vještaka može imenovati jedino sud, po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke.

U građanskim postupcima izrada prethodnog izvješća vještaka nije obvezna, ali se preporučuje i često izričito zahtijeva u takvim postupcima. Vještak podnosi završno izvješće u pisanom obliku. Ako vještak smatra da je potrebno savjetovati se s tehničkim stručnjakom iz drugog područja stručnosti, vještak će njegovo mišljenje priložiti svojem izvješću. Sud može od vještaka zatražiti da svjedoči na raspravi ako izvješće nije dostatan temelj za odluku suda. U završnom izvješću mora se odgovoriti na sva pitanja koja je postavio sud i uzeti u obzir sve primjedbe koje su stranke uputile vještaku u okviru vještačenja.

1. Imenovanje vještaka

Status vještaka (*expert de justice*) zaštićen je kaznenim pravom. Vještak je uvršten na popis žalbenih sudova i Vrhovnog suda.

U Francuskoj trenutno ima od 8000 do 10 000 sudskih vještaka.

U građanskim, trgovačkim i upravnim predmetima vještaka se može imenovati u okviru prethodnog ili istražnog postupka. U takvim fazama prije suđenja pokreće se 80 % postupaka vještačenja.

Sud imenuje vještaka ako je za rješavanje spora potrebno određeno tehničko stručno znanje: sud vještaka može imenovati po službenoj dužnosti ili na zahtjev jedne od stranaka. Sudac odlučuje o tome koja će stranka platiti predujam za troškove koji će se upotrijebiti za plaćanje naknade vještaka.

Stranke mogu predložiti vještaka, ali o imenovanju uvijek odlučuje sud ili javni tužitelj. Osim ako postoje posebni razlozi za suprotno, vještaka se mora odabrati s popisa vještaka koji je sastavio žalbeni sud.

U građanskim postupcima stranke su u velikoj mjeri uključene u rad vještaka. Moraju surađivati s vještakom i odgovoriti na sve njegove zahtjeve za dostavu dokumentacije. Stranke mogu izravno postavljati pitanja vještaku tijekom raspravnih sastanaka i zahtijevati od njega da iznese primjedbe na njihove napomene. Te su mogućnosti mnogo ograničenije u kaznenom postupku u kojem rad vještaka u velikoj mjeri ovisi o sucu ili javnom tužitelju koji ga je imenovao.

2. Postupak

Glavni pravni tekstovi koji se odnose na sudske vještaka u Francuskoj:

Zakon o kaznenom postupku i Zakon o parničnom postupku

Zakon 71-498 od 29. lipnja 1971. o sudskim vještacima, kako je nekoliko puta izmijenjen, posebno 18. studenoga 2016.

Uredba od 23. prosinca 2004., kako je nekoliko puta izmijenjena.

Vještaci mogu kontaktirati sa strankama tijekom postupka, ali uz strogo poštovanje načela kontradiktornosti. Iznimke su povezane s liječničkim ili poslovnim tajnama.

Ne postoji utvrđena struktura koje se vještaci moraju pridržavati pri izradi izvješća, ali pokrenute su inicijative kako bi se uvela određena pravila.

Bez obzira na to, u izvješću vještaci moraju:

detaljno obrazložiti svoje argumente

navesti dokumente na kojima se temelji njihovo mišljenje

osvrnuti se na izjave stranaka

navesti potpuni popis dokumenata koji su im dostavljeni.

Ako sud zatraži prethodno izvješće, vještak ga šalje strankama kako bi prikupio njihove izjave.

U kaznenim predmetima vještak je obavezan prisustvovati raspravi, dok u građanskim predmetima sud to može zatražiti od njega.

Od vještaka se može zatražiti izrada dodatnog izvješća na temelju odluke suda, na primjer nakon što su stranke iznijele primjedbe na izvješće i postavile dodatna pitanja.

Tijek istražnih radnji vještaka nadzire sud. Taj se zadatak povjerava sucu prvostupanjskog suda.

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka” od kontakata iz svake države članice koje je odabrao [Europski institut za stručno znanje i vještačenje \(EEEI\)](#).

Posljednji put ažurirano: 10/09/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Pronađite stručnjaka - Hrvatska

I. Popisi i registri vještaka

Na temelju područja vještačenja stalni sudski vještaci sudu prema potrebi pružaju svoje mišljenje radi utvrđivanja ili pojašnjavanja činjenica utvrđenih u postupku.

Županijski i trgovački sudovi vode popis stalnih sudskih vještaka te popis pravnih osoba, zavoda, ustanova i državnih tijela koji imaju odobrenje za obavljanje sudskih vještačenja (dalje u tekstu: popis pravnih osoba). Popisi su objavljeni na internetskim stranicama sudova.

Ministarstvo pravosuđa vodi jedinstveni elektronički [popis stalnih sudskih vještaka](#) koji je razvrstan prema pojedinim područjima vještačenja te [popis pravnih osoba](#) za područje cijele Republike Hrvatske te ih objavljuje na [svojim internetskim stranicama](#).

Postupak imenovanja stalnih sudskih vještaka pokreće se zahtjevom koji se podnosi predsjedniku županijskog ili trgovačkog suda nadležnog prema prebivalištu podnositelja zahtjeva odnosno sjedištu pravne osobe. Državljeni država članica Europske unije i državljani država potpisnica Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru koji nemaju prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj zahtjevom za imenovanje obraćaju se Županijskom sudu u Zagrebu ili Trgovačkom sudu u Zagrebu.

Ako kandidat za stalnog sudskog vještaka ispunjava uvjete, predsjednik odgovarajućeg županijskog odnosno trgovačkog suda prije donošenja odluke o imenovanju za stalnog sudskog vještaka uputit će kandidata na provjeru znanja iz poznavanja ustrojstva sudbene vlasti, državne uprave i pravnog nazivlja. Provjeru provode povjerenstva za provjeru znanja pri županijskim sudovima, koja imaju predsjednika i dva člana iz reda sudaca tog suda. Kandidat za stalnog sudskog vještaka koji ima završen studij prava nije obavezan pristupiti provjeri znanja. Kandidata za stalnog sudskog vještaka koji položi provjeru predsjednik odgovarajućeg suda uputit će na stručnu obuku u strukovnu udrugu stalnih sudskih vještaka. (Međutim, specijalist sudske medicine s valjanim odobrenjem za rad (licencom) te zaposlenici koji obavljaju poslove vještačenja u zavodima, ustanovama i državnim tijelima nisu obvezni proći stručnu obuku za područja vještačenja za koja je tim zavodima, ustanovama i državnim tijelima dano odobrenje za obavljanje poslova vještačenja.)

Nakon završene stručne obuke i prikupljenih dokaza o ispunjavanju uvjeta za imenovanje stalnim sudskim vještakom odnosno o ispunjavanju uvjeta za obavljanje poslova sudskog vještačenja, predsjednik odgovarajućeg županijskog odnosno trgovačkog suda odlučit će o zahtjevu.

Stalni sudski vještak odnosno pravna osoba moraju biti osigurani tijekom cijelog razdoblja obavljanja poslova sudskog vještačenja. Dokaz o sklopljenom ugovoru o osiguranju od odgovornosti (polica osiguranja) dostavlja se predsjedniku nadležnog županijskog odnosno trgovačkog suda prije imenovanja te svake sljedeće godine tijekom razdoblja imenovanja odnosno odobrenja.

Stalni sudski vještak imenuje se na razdoblje od četiri godine. Pravnoj osobi, zavodu, ustanovi ili državnom tijelu odobrenje za obavljanje poslova sudskog vještačenja daje se na razdoblje od četiri godine.

Imenovani stalni sudski vještak daje prisegu pred predsjednikom suda koji ga je imenovao za stalnog sudskog vještaka.

Nakon isteka razdoblja na koje je imenovan stalni sudski vještak može biti ponovno imenovan na razdoblje od četiri godine, a pravnoj osobi, zavodu, ustanovi ili državnom tijelu može se ponovno odobriti obavljanje poslova sudskog vještačenja. Zahtjev za ponovno imenovanje odnosno odobrenje podnosi se najkasnije 30 dana prije isteka razdoblja na koje je osoba imenovana.

Imenovanog stalnog sudskog vještaka razriješiće (privremeno) predsjednik odgovarajućeg županijskog odnosno trgovačkog suda u sljedećim slučajevima: ako to sam zatraži

ako promijeni prebivalište, ako se utvrdi da nisu postojali odnosno da su prestali postojati uvjeti na temelju kojih je imenovan

ako je na temelju pravomoćne odluke nadležnog tijela proglašen nesposobnim za obavljanje djelatnosti iz područja za koje je imenovan

ako mu je na temelju pravomoćne sudske odluke oduzeta poslovna sposobnost

ako mu je izrečena pravomoćna presuda za kazneno djelo koje je zapreka za primanje u državnu službu

ako nesavjesno ili nemarno obavlja poslove vještačenja koji su mu povjereni

ako nakon isteka propisanog roka ne dostavi dokaz o sklopljenom ugovoru o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova stalnog sudskog vještaka

ako povrijedi odredbe o čuvanju kao tajne svega onoga što je saznao u obavljanju poslova stalnog sudskog vještaka.

Predsjednik odgovarajućeg županijskog odnosno trgovačkog suda trajno će razriješiti stalnog sudskog vještaka ako vještak obavlja poslove stalnog sudskog vještaka i nakon što rješenje o privremenoj uskrati ili zabrani obavljanja poslova stalnog sudskog vještaka postane izvršivo.

Stalni sudski vještaci odnosno pravne osobe koje imaju odobrenje za obavljanje sudskih vještačenja obvezni su sudu koji ih je imenovao odnosno dao odobrenje za obavljanje sudskih vještačenja bez odgode prijaviti svaku promjenu svojih podataka. Sud je te promjene obavezan odmah unijeti u popise u koje su uneseni navedeni sudski vještaci odnosno pravne osobe koje sudovi mogu imenovati.

II. Kvalifikacije vještaka

Pravilnikom o stalnim sudskim vještacima („Narodne novine” broj 38/14, 123/15, 29/16 – Ispravak i 61/19) utvrđuju se uvjeti i postupak imenovanja te prava i dužnosti stalnih sudskih vještaka.

Za stalnog sudskog vještaka može biti imenovana osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

1. Državljanin je Republike Hrvatske, države članice Europske unije ili države potpisnice Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru.
2. Sposobna je za obavljanje poslova stalnog sudskog vještaka.
3. Nakon završenog odgovarajućeg studija ili odgovarajuće škole radila je na poslovima u struci, i to: najmanje osam godina – ako je završila diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij najmanje deset godina – ako je završila odgovarajući preddiplomski sveučilišni studij ili preddiplomski stručni studij najmanje 12 godina – ako je završila odgovarajuću srednju školu, a ne postoji odgovarajući preddiplomski sveučilišni studij ili preddiplomski stručni studij odnosno diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij.
4. Uspješno je prošla provjeru znanja iz ustrojstva sudbene vlasti, državne uprave i pravnog nazivlja.
5. Uspješno je završila stručnu obuku kako je utvrdila odgovarajuća strukovna udruga.
6. Ima sklopljen ugovor o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova stalnog sudskog vještaka.
7. Stekla je diplome relevantne za njezino područje vještačenja.
8. Ne postoje zapreke za primanje u državnu službu.

Stručna obuka ne može trajati dulje od jedne godine. Strukovne udruge obvezne su imenovati mentore za stručnu obuku. Za mentora se može imenovati stalni sudski vještak koji ima najmanje pet godina iskustva u obavljanju poslova sudskog vještačenja. Popis mentora dostavlja se županijskim i trgovačkim sudovima. Sposobnost kandidata (upućenog na stručnu obuku) za obavljanje poslova stalnog sudskog vještaka utvrđuje se na temelju izvješća o stručnoj obuci koju je podnositelj zahtjeva završio. Nakon završene stručne obuke odgovarajuća strukovna udruga obavezna je na temelju izvješća mentora kod kojeg je kandidat bio na stručnoj obuci u roku od jednog mjeseca sastaviti mišljenje u pisanom obliku o uspješnosti završene obuke i osposobljenosti kandidata za obavljanje poslova sudskog vještačenja. Odgovarajuća strukovna udruga obavezna je to izvješće dostaviti predsjedniku odgovarajućeg županijskog odnosno trgovačkog suda.

Liječnici specijalisti uvjet za obavljanje poslova stalnog sudskog vještaka stječu nakon položenog specijalističkog ispita.

Pravne osobe ispunjavaju uvjete za obavljanje poslova sudskog vještačenja u sljedećim slučajevima:

ako su u svojoj djelatnosti registrirane i za obavljanje vještačenja za određeno područje

ako su njihovi zaposlenici imenovani stalnim sudskim vještacima za područje za koje se traži odobrenje

ako imaju sklopljen ugovor o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova sudskog vještačenja.

III. Naknada za rad vještaka

U sudskim postupcima vještaci se prije svega biraju s popisa stalnih sudskih vještaka.

Stalni sudski vještaci imaju pravo na naknade za rad i nadoknade materijalnih troškova. Sud pojedinačno određuje iznos naknade u skladu s posebnim cjenikom nadoknada materijalnih troškova i naknada za rad stalnih sudskih vještaka. Navedeni cjenik sastavni je dio Pravilnika o stalnim sudskim vještacima. Stalnom sudskom vještaku naknada se isplaćuje nakon obavljenog vještačenja.

IV. Odgovornost vještaka

Stalni sudski vještak odnosno pravna osoba moraju biti osigurani tijekom cijelog razdoblja obavljanja poslova sudskog vještačenja. Najniži iznos osiguranja od odgovornosti za obavljanje poslova stalnog sudskog vještačenja za fizičke osobe iznosi 200 000,00 HRK (oko 26 807,50 EUR), a za pravne osobe 500 000,00 HRK (oko 67 018,74 EUR).

Državljanin države članice EU-a ili države potpisnice Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru može se osigurati od odgovornosti za obavljanje poslova stalnog sudskog vještaka u svojoj matičnoj državi.

V. Dodatne informacije o postupcima vještačenja

Postupak imenovanja stalnih sudskih vještaka uređen je postupovnim pravom, tj. Zakonom o parničnom postupku i Zakonom o kaznenom postupku.

VI. Imenovanje vještaka

Stalne sudske vještake u određenom sudskom postupku imenuje sud na zahtjev stranke ili po službenoj dužnosti kada je potrebno podnijeti stručne dokaze kako bi se utvrdile ili pojasnile činjenice o kojima treba donijeti odluku.

VI.1. Izvješće vještaka

Oblik nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka nije utvrđen. Sud će odrediti treba li vještak svoje nalaze i mišljenje iznijeti isključivo usmeno na raspravi ili ih u pisanom obliku podnijeti prije početka rasprave. Sud će u pisanom obliku odrediti rok za podnošenje nalaza i mišljenja koji ne smije biti dulji od 60 dana. Vještak uvijek mora izraziti svoje mišljenje. Sud će strankama dostaviti pisani nalaz i mišljenje najkasnije 15 dana prije početka rasprave na kojoj će se raspravljati o nalazima.

VI.2. Sudska rasprava

Sud može postavljati pitanja o nalazima vještaka tijekom sudske rasprave.

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka” od kontakata iz svake države članice koje je odabrao Euroski institut za stručno znanje i vještačenje (EEEI).

Posljednji put ažurirano: 22/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Pronađite stručnjaka - Latvija

I. Popisi i registri vještaka

Sudski vještak je osoba koja ima stručno znanje i iskustvo u određenom području znanosti, tehnologije ili umjetnosti i obrta i koja je stekla pravo na pružanje pravne podrške u skladu s postupkom propisanim Zakonom o sudskim vještacima (*Tiesu ekspertu likums*).

Dužnosti sudskog vještaka obavlja državni sudski vještak ili privatni pravni vještak kojeg je priznala država i koji stječe pravo na obavljanje djelatnosti sudskog vještaka u određenom području stručnog znanja nakon što dobije potvrdu sudskog vještaka koju je izdao Odbor sudskih vještaka.

Registar sudskih vještaka javni je registar koji sadržava informacije o ovlaštenim sudskim vještacima koji rade u Latviji. Registar sudskih vještaka vodi Vijeće pravnih stručnjaka. Registar sudskih vještaka dostupan je na: <https://eksperti.ta.gov.lv/>

II. Kvalifikacije vještaka

Minimalni uvjeti za dodjelu statusa sudskog vještaka temelje se na Zakonu o sudskim vještacima.

Ispit može položiti kandidat za sudskog vještaka koji je završio nastavni program koji je odobrilo Vijeće u odabranom području pravne stručnosti ili sudski vještak koji želi steći pravo na obavljanje posla sudskog vještaka u drugom području pravne stručnosti.

Potvrda sudskog vještaka vrijedi pet godina.

III. Naknada za rad vještaka

Naknada vještacima određuje se u skladu s rasporedom usluga za koje se plaćaju naknade koje izdaju instituti sudskih vještaka. Stručni ispiti koji nisu uključeni u popis usluga koje podliježu naknadama koje izdaju instituti sudskih vještaka nadoknađuju se u skladu s računom koji podnosi sudski vještak.

IV. Odgovornost vještaka

Odgovornost vještaka utvrđena je u poglavlju V. Zakona o sudskim vještacima.

Vijeće sudskih vještaka pokreće stegovni postupak protiv sudskog vještaka u slučaju nepoštovanja zakona i propisa koji se odnose na aktivnosti sudskih vještaka, neizvršavanje profesionalnih dužnosti ili krajnju nepažnju tijekom stručnog ispita, lažnog predstavljanja ili nezakonitog korištenja dužnosti, kao i u slučaju neprimjerenog i omalovažavajućeg postupanja s etičkim pravilima sudskih vještaka ili kršenja etičkih pravila sudskih vještaka; u slučaju gubitka ili zlonamjerne štete na predmetu vještačenja ili u slučaju otkrivanja nalaza vještačenja osobama koje nisu sudjelovale u naručivanju ili provođenju vještačenja. Nakon primitka potvrde o sudskom vještaku sudski vještak potpisom potvrđuje da je upozoren da će zbog neopravdanog odbijanja provođenja vještačenja ili davanja namjerno lažnog mišljenja vještaka biti odgovoran u skladu s Kaznenim zakonom.

V. Dodatne informacije o postupovnim aranžmanima koji se odnose na sudske vještake

Odredbе o postupovnim aranžmanima u vezi s vještacima u Latviji nalaze se u sljedećim zakonodavnim aktima:

Zakon o kaznenom postupku

Zakon o parničnom postupku

Zakon o upravnom postupku

Zakon o sudskim vještacima

V.1. Imenovanje vještaka

U parničnom postupku sud nalaže vještačenje na zahtjev stranaka u postupku. Vještačenje provode osobe navedene u Zakonu o sudskim vještacima.

Vještaka sporazumno odabiru stranke ili, ako se dogovor ne postigne do roka koji je odredio sud, odabire ga sam sud. Ako je potrebno, može se odabrati nekoliko vještaka.

U kaznenom postupku odluku o nalaganju vještačenja donosi službena osoba koja vodi postupak. Vještačenje se nalaže kako bi se razjasnile činjenice i okolnosti relevantne za kazneni postupak u okviru kojeg se vještačenje traži.

V.2. Mišljenje vještaka

Mišljenje vještaka mora biti obrazloženo i opravdano. Vještak daje objektivno mišljenje u svoje ime i za njega je osobno odgovoran.

Mišljenje se daje u pisanom obliku i dostavlja se sudu. Mišljenje vještaka mora sadržavati precizan opis provedenih istraga, donesene zaključke i obrazložene odgovore na pitanja suda. Ako tijekom vještačenja vještak utvrdi okolnosti koje su relevantne za predmet, ali o kojima mu nisu postavljena pitanja, ima pravo u svojem mišljenju navesti te okolnosti.

Ako je odabrano nekoliko vještaka, oni imaju pravo međusobno se savjetovati. Ako vještaci donesu zajedničko mišljenje, svi ga odobravaju potpisom. Ako se njihova stajališta razlikuju, svaki vještak potpisuje zasebno mišljenje.

Sud ocjenjuje mišljenje vještaka prema vlastitom uvjerenju, a niti jedan dokaz, pa tako ni mišljenje vještaka, nema unaprijed određenu snagu koja može utjecati na sud.

Posljednji put ažurirano: 19/08/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Pronađite stručnjaka - Luksemburg

I. Popisi i registri vještaka

Ministarstvo pravosuđa može imenovati **sudske vještake, tumače, usmene prevoditelje, pravne zastupnike i poslovne posrednike** da obavljaju zadaće koje su im povjerila pravosuđna i upravna tijela u **predmetima izvršavanja zakonodavstva ili upravnim predmetima**. Imenovani vještaci koji su naknadno položili prisegu pred vijećem Vrhovnog suda upisani su u [registar dostupan na internetskim stranicama Ministarstva pravosuđa](#).

Registar je uspostavljen za kaznene i upravne predmete, ali upotrebljava se i za građanske i trgovačke predmete. Sudovi nisu obvezni imenovati vještake koji su navedeni u registru, ali obično to čine.

Zahtjev za upis u registar stručnjaci podnose Ministarstvu pravosuđa. Zahtjevi za upis u registar mogu se podnijeti Ministarstvu pravosuđa preko internetskog asistenta dostupnog na stranici MyGuichet.lu (vidjeti [obrasci / internetske usluge](#)) ili [mobilnoj aplikaciji MyGuichet.lu](#). Potpun spis (uključujući diplomu iz predmetnog područja, dokaz o radnom iskustvu, životopis i izvadak iz kaznene evidencije) šalje se Ministarstvu pravosuđa, koje zatim započinje postupak provjere, među ostalim provjeru vjerodostojnosti vještaka. Ministarstvo o upisu stručnjaka u registar kao sudskog vještaka odlučuje na temelju provjere njegovih kvalifikacija (uključujući diplome iz predmetnog područja i daljnje obrazovanje) i iskustva. Ako su upisani u registar, vještaci moraju položiti prisegu pred sudom.

Nakon što Ministarstvo pravosuđa odobri upis vještaka u registar i oni polože prisegu pred sudom, sadržaj registra objavljuje se u Službenom listu Luksemburga. Nakon upisa u registar vještaci nemaju posebne obveze. Ne moraju slati izvješća o radu Ministarstvu i nemaju obvezu trajnog obrazovanja. Registar se redovito ažurira.

Upis u registar može se opozvati ako vještak prekrši svoje obveze ili pravila profesionalne etike ili zbog drugih ozbiljnih razloga. Takvi razlozi nastaju ako vještaci više nemaju potrebne kvalifikacije, ako zanemaruju svoju dužnost ili ako je narušena njihova vjerodostojnost, npr. ako su proglašeni krivima za kazneno djelo. Vještaci se razrješavaju odlukom ministra nakon njegova savjetovanja s javnim tužiteljem i saslušanja dotičnog vještaka. Razrješenje ima oblik opoziva ministarskom odlukom. Opoziv se može osporiti pred upravnim sudom. Na rad vještaka ne primjenjuje se poseban kodeks ponašanja ili etički kodeks. Međutim, moraju se poštovati etički ili drugi profesionalni kodeksi koji se primjenjuju na profesiju vještaka.

II. Kvalifikacije vještaka

Osobe moraju steći određeni stupanj obrazovanja u području svoje specijalizacije kako bi postale vještaci. Obrazovanje je ključni element za njihov upis u registar vještaka koji vodi Ministarstvo pravosuđa. Vještaci ne moraju biti članovi stručnog tijela niti redovito poboljšavati svoje vještine (ne postoji sustav trajnog pravnog obrazovanja, ali vještaci se mogu dodatno obrazovati ako to žele).

III. Naknada za rad vještaka

Naknade vještaka utvrđene su uredbom. U određenim slučajevima, posebno ako je zadaća vještaka izrazito složena, sud može odlučiti ne primijeniti zakonsku tarifu. U praksi vještaci od stranaka obično traže plaćanje iznosa većeg od zakonske tarife. Kad je riječ o građanskim predmetima u kojima vještake imenuje sud, jedna je stranka obvezna unaprijed platiti naknadu vještaka. Vještaci mogu dobiti predujam za naknade koje premašuju zakonsku tarifu. Međutim, na kraju postupka (u okviru presude o meritumu) sud donosi odluku o tome koja stranka mora snositi konačne troškove. Obveza nadoknade troškova može se podijeliti na obje stranke. Stranke mogu dobiti pravnu pomoć u pogledu naknade vještaka koja je u skladu s propisanim tarifama. U kaznenim predmetima predujam za troškove uvijek plaća država. Tuženik mora platiti naknadu vještaka samo ako bude osuđen. Naknade vještaka čije je usluge zatražio tužitelj isto tako može platiti država.

IV. Odgovornost vještaka

Ne postoje posebna pravila o odgovornosti vještaka. Njihovo je djelovanje stoga uređeno općim pravilima o izvanugovornoj i ugovornoj odgovornosti. Ta pravila ne predviđaju nikakvo ograničenje u pogledu odgovornosti. Ne postoji obveza pokrivanja moguće odgovornosti vještaka osiguranjem od profesionalne odgovornosti.

V. Dodatne informacije o postupcima vještačenja

Imenovanje vještaka uređeno je posebnim zakonom, odnosno [L^o „Loi modifiée du 7 juillet 1971 portant en matière répressive et administrative, institution d'experts, de traducteurs et d'interprètes assermentés et complétant les dispositions légales relatives à l'assermentation des experts, traducteurs et interprètes”](#). Taj se zakon odnosi samo na kaznene i upravne stvari, dok za građanske ne postoji poseban zakon.

Treba napomenuti da su relevantne i određene druge odredbe zakona o kaznenom ili građanskom postupku, kao i [L^o „Loi modifiée du 21 juin 1999 portant règlement de procédure devant les juridictions administratives”](#).

Ne postoje temeljne razlike u postupcima imenovanja vještaka u okviru građanskih, upravnih i kaznenih postupaka. Međutim, u kaznenim postupcima tuženik ima veća prava nego u drugim postupcima. Većina sudskih vještaka imenuje se u okviru prethodnog postupka, odnosno prije suđenja. Najmanje polovina zahtjeva za imenovanje vještaka podnosi se u okviru prethodnog postupka. Imenovanje vještaka u glavnom postupku nije uobičajeno.

1. Imenovanje vještaka

U Luksemburgu sudske vještake imenuju sudovi ili ih angažiraju stranke. Samo suci mogu imenovati stručnjake sa statusom sudskih vještaka, na zahtjev stranaka ili po službenoj dužnosti. U kaznenim predmetima istražni sudac, *juge d'instruction*, često imenuje vještaka na zahtjev tuženika ili tužitelja. Istražni sudac može imenovati vještaka i po službenoj dužnosti. S obzirom na to da je odluka istražnog suca prethodna odluka, ne primjenjuje se načelo kontradiktornosti.

U kaznenom pravu postoje posebna pravila za dodatne vještake ili vještake koji daju drugo mišljenje i čije su usluge na raspolaganju tuženiku.

U građanskim, trgovačkim i upravnim predmetima vještaka se može imenovati prije suđenja ako je riječ o posebno hitnim slučajevima.

a) Imenovanje na prijedlog suda

U okviru glavnog postupka sud imenuje sudskog vještaka ako mu je potreban savjet o tehničkim pitanjima koja su se pojavila u postupku. Sudovi to mogu učiniti na zahtjev stranaka ili po službenoj dužnosti. Vještaci su obvezni prijaviti postojanje mogućeg sukoba interesa u odnosu na stranku.

Imenovanje vještaka prije suđenja moguće je u posebno hitnim slučajevima ili ako je njegovo stručno znanje potrebno s obzirom na predstojeći postupak o meritumu. Imenovanje vještaka u toj prethodnoj fazi jedina je svrha postupka, a stranke za to moraju podnijeti poseban zahtjev. Taj se postupak općenito ne može pokrenuti ako tuženiku nije dana mogućnost da ga sasluša sudac. Međutim, u iznimno hitnim slučajevima sudske vještake može se imenovati odmah, ali u tom slučaju tuženiku se mora omogućiti saslušanje u kasnijoj fazi.

Pri podnošenju zahtjeva za imenovanje sudskog vještaka ili primjedbi na prijedlog suda za imenovanje, stranke mogu predložiti imena i dogovoriti se o odabiru određenog vještaka. Ako sud odluči imenovati sudskog vještaka po službenoj dužnosti, trebao bi o tome obavijestiti stranke i zatražiti njihove primjedbe prije nego što donese takvu odluku. Sudovi nisu obvezni imenovati vještake iz registra vještaka, ali obično to čine.

b) Imenovanje na prijedlog stranaka

Stranke nikad ne imenuju sudske vještake, ali mogu sudjelovati u imenovanju vještaka koje provodi sud. Mogu se dogovoriti o zadaćama vještaka, odgovornosti za troškove te čak i o odabiru određenog vještaka. Zatim bi trebale odabranom vještaku poslati zajednički dopis o imenovanju. Ako se obje stranke slažu, sudac može dopustiti imenovanje tog vještaka. To se vrlo često događa u okviru prethodnog postupka.

2. Građanski postupak

Nakon imenovanja sudski vještak sastaje se sa strankama kako bi s njima raspravio o predmetu. Vještaci sa strankama obično komuniciraju preko odvjetnika te obavješćuju sud o razvoju događaja. Nema posebnih pravila o tome kako se to odvija, osim zahtjeva da se u svakom trenutku poštuje načelo kontradiktornosti: svaka stranka ima pravo u svakom trenutku izraziti svoje stajalište o svim aspektima predmeta.

Postoje dva slučaja u kojima se može odstupiti od tog načela. Oni se odnose na ispitivanje koje vještak provodi u odnosu na isključivo činjenične aspekte i na istražne radnje kojima se ulazi u privatnu sferu nečijeg života (tj. liječnički pregled). No u tim slučajevima vještak mora predočiti rezultate istražnih radnji drugim strankama prije nego što dovrši svoje izvješće.

Tijek istražnih radnji vještaka nadzire nadležni sud. Ako je podnesen odgovarajući zahtjev, sud se može složiti da određeni vještak nije dovoljno kvalificiran i može imenovati drugog vještaka. Budući da se u većini slučajeva imenuje samo jedan vještak, ne postoji postupak u okviru kojeg se prije suđenja vještaci sastaju kako bi suzili popis pitanja koje je potrebno razmotriti.

a) Izvješće vještaka

Vještak svoje izvješće dostavlja u pisanom obliku. Ne postoji posebna struktura koju vještak mora primijeniti u svojem izvješću. Obveza je vještaka zadaće izvršavati predano i u skladu s načelom kontradiktornosti. Mora uzeti u obzir sva činjenična pitanja obuhvaćena određenim zadatkom, ali ne smije odgovarati na pravna pitanja. Mandat vještaka ograničava sud, osim kad je riječ o postupcima u kojima su vještaka imenovale stranke bez sudjelovanja suca i u kojima će vještak razmatrati pitanja stranaka.

Prethodno izvješće nije obvezno, ali može se izraditi ako je to potrebno zbog okolnosti konkretnog predmeta. To se posebno odnosi na predmete u kojima se pojave nova pitanja tijekom izvršenja zadaća vještaka ili u kojima stranke ne surađuju s vještakom.

Rijetki su slučajevi u kojima vještak mora izraditi dodatno izvješće. To se može dogoditi ako vještak nije odgovorio na sva pitanja uključena u njegovu zadaću ili ako se kasnije u postupku pojave dodatna pitanja. Sud će izdati novi nalog u kojem će navesti potrebu za dodatnim informacijama i pitanja na koja treba odgovoriti. Stranke suda mogu podnijeti zahtjev za dodatna pojašnjenja. Međutim, u praksi je vjerojatnije da će se imenovati drugi vještak, ovisno o zadovoljstvu stranaka prvim izvješćem.

Izvješća vještaka mogu se osporiti izjavama stranaka i drugim vještačenjem. Mišljenja vještaka izražena u izvješćima nisu obvezujuća za sudove. U sudskoj praksi navodi se da sud može odstupiti od mišljenja vještaka ako za to postoje opravdani razlozi, odnosno ako jedna ili obje stranke dokažu da je vještak u krivu. Proturječna izvješća imaju istu dokaznu vrijednost, neovisno o tome je li vještaka imenovao sud ili su to učinile stranke. Izvješća čiju je izradu pokrenula jedna stranka ili proturječna izvješća i ona izrađena bez poštovanja načela kontradiktornosti mogu se izraditi i o njima se može raspravljati u okviru suđenja, ali takva izvješća nemaju istu dokaznu vrijednost kao ona pri čijoj se izradi poštovalo to načelo.

b) Sudska rasprava

Vještaci ne moraju prisustvovati pripremnoj raspravi. Trebali bi prisustvovati raspravi kako bi odgovorili na pitanja suda nakon podnošenja izvješća. Ne provodi se unakrsno ispitivanje vještaka na sudu.

Posljednji put ažurirano: 14/05/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Pronađite stručnjaka - Malta

I. Popisi i registri vještaka

Sud može upotrijebiti popis ili registar osoba koje žele djelovati u svojstvu vještaka. Popis ili registar vodi Ministarstvo pravosuđa. Članovi sudstva zadržavaju diskrecijsko pravo imenovanja sudskih vještaka s popisa ili iz registra koji im je dostupan za internu uporabu. Taj je registar namijenjen isključivo upotrebi u okviru sudstva. Osobe koje žele djelovati u svojstvu sudskih vještaka moraju izraziti interes za uvrštavanje svojeg imena i podataka na popis koji vodi Ministarstvo pravosuđa. Oni ne polažu prisegu; međutim, od njih se traži da ispune obrazac za provjeru podobnosti kojim daju svoju privolu za provjere koje vrši Ministarstvo pravosuđa te da zajedno s tim obrascem dostave ovjerenu presliku svojeg ovlaštenja i/ili kvalifikacija, uvjerenje da se ne vodi kazneni postupak novijeg datuma, životopis u formatu Europass i rukom napisano motivacijsko pismo. Ukupno je oko 1000 osoba koje žele djelovati u svojstvu sudskih vještaka. Međutim, suci mogu imenovati bilo koju osobu koju smatraju prikladnom i stručnom, čak i ako ona nije uvrštena na popise (sudovi imaju slobodu odabira). Konačno, sudovi objavljuju i tri popisa sudskih vještaka, konkretno arhitekata i inženjera građevinarstva, računovođa te inženjera. Ti se popisi svake godine objavljuju u Službenom listu vlade.

Popis vještaka za 2019. objavljen je na sljedećoj [poveznici](#) (str. 4. i dalje dokumenta u formatu PDF).

II. Kvalifikacije vještaka

Vještaci moraju biti kvalificirani kako bi se mogli smatrati vještacima, ali ne moraju biti članovi strukovnog tijela. Nije uspostavljen sustav trajnog stručnog usavršavanja te nisu utvrđene nikakve obveze u pogledu redovitog napredovanja. Ne postoje tečajevi za vještake. Status vještaka nije zaštićen i nema razlike između različitih vrsta vještaka. Popis/registar osoba koje žele djelovati u svojstvu sudskih vještaka, koji vodi Ministarstvo pravosuđa, podijeljen je prema području vještačenja.

III. Naknada za rad vještaka

Naknada za rad vještaka izračunava se u skladu s fiksnom tarifom, ali ne postoji ograničenje u pogledu načina na koji se vještaku može isplatiti naknada. Vještaka plaća jedna stranka, ali sud odlučuje o tome koja će stranka snositi troškove. Stranke mogu primiti pravnu pomoć te nema propisanih tarifa. Kad je riječ o plaćanju unaprijed, sud može naložiti strankama da uplate polog na sudu, koji će vještak podići po završetku vještačenja.

IV. Odgovornost vještaka

Opća načela izvanugovornog i ugovornog prava primjenjuju se bez ograničenja u pogledu odgovornosti. Vještaci nisu obvezni imati osiguranje od profesionalne odgovornosti.

V. Dodatne informacije

Imenovanje vještaka uređeno je [člancima od 644. do 682.](#) Zakonika o organizaciji i parničnom postupku, odnosno poglavlja 12. Zakona Malte.

Nadalje, u području kaznenog prava imenovanje vještaka uređeno je [člancima od 650. do 657.](#) Kaznenog zakona, odnosno poglavljem 9. Zakona Malte.

Imenovanje vještaka

U okviru građanskog postupka vještake imenuje sud, a čak je moguće da ih predlože stranke. Stoga se u predmetima u kojima je potrebno utvrditi tehnička pitanja vještaci imenuju na zahtjev suda ili stranaka. To na primjer vrijedi za predmete povezane s građevinskim pitanjima, prometnim nesrećama, računovodstvenim pitanjima, zdravstvenim problemima i procjenom štete.

U kaznenim predmetima vještake odabire sud. Postupak osporavanja tih vještaka jednak je postupku osporavanja u građanskim predmetima. U kaznenim predmetima vještaci svoje izvješće mogu iznijeti usmeno ili podnijeti u pisanom obliku, u skladu s uputama suda. U izvješću se moraju navesti činjenice i okolnosti na kojima se temelje zaključci vještaka. Ako se izvješće iznosi usmeno, tajnik ili osoba koja djeluje umjesto njega mora ga prenijeti u pisani oblik.

1. Imenovanje koje provodi sud

Vještaci imaju pravnu obvezu prijaviti sukobe interesa. Izvješćima vještaka koje imenuje sud pridaje se veća važnost nego izvješćima vještaka koje su imenovale stranke.

2. Imenovanje koje provode stranke

Nije uspostavljen poseban postupak imenovanja koje provode stranke. Zajednički vještak može se imenovati zajedničkim dogovorom. Sud može naložiti strankama da imenuju zajedničkog vještaka.

VI. Postupak

(A) Građanski postupak

Postupak imenovanja jednak je i za prethodne ili istražne postupke.

1. Izvješće vještaka

Od stranaka se očekuje da vještaku pruže detaljne upute te prosljede pitanja na koja bi on trebao odgovoriti. Sudsko rješenje kojim se imenuje vještak mora sadržavati opis pitanja kojima se vještak treba baviti. Nakon što podnesu izvješće i prime naknadu, vještaci se pozivaju da polože prisegu u pogledu svojeg izvješća te ih u tom trenutku unakrsno ispituju obje stranke.

Ne postoji posebna struktura izvješća te vještaci nisu obvezni izraditi prethodno izvješće. Od vještaka se očekuje da na pitanja stranaka odgovore u završnom izvješću. U članku 665. Zakonika o organizaciji i parničnom postupku, odnosno poglavlju 12. Zakona Malte, propisuje se što bi izvješće trebalo sadržavati. Navodi se da bi u izvješću trebalo navesti provedene istrage te obrazloženje nalaza. Osim toga, propisuje se da bi izvješće trebalo biti jasno i čitko napisano pisaćim strojem ili tintom. Izvješće se ne smije dopunjavati planovima ili modelima, osim ako sud tako naloži ili ako stranke daju svoj pristanak.

2. Sudska rasprava

Vještak nije obavezan prisustvovati pripremnoj raspravi. Općenito se podrazumijeva da vještaci stranke obavještavaju samo o raspravama koje oni zakazuju te bilo kakve zahtjeve strankama moraju uputiti tijekom tih rasprava. Vještake se na sudskoj raspravi obično unakrsno ispituje. Sud ne prati niti nadzire napredak istraga vještaka i ne provodi kontrolu kvalitete. Stranke mogu osporiti izvješće vještaka davanjem izjave ili pribavljanjem drugog vještačenja. Sudac nije obavezan prihvatiti izvješće vještaka ako se protivi njegovu uvjerenju.

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka” od kontakata iz svake države članice koje je odabrao [Europski institut za stručno znanje i vještačenje \(EETI\)](#).

Posljednji put ažurirano: 22/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Izvorna jezična inačica ove stranice [nl](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Pronađite stručnjaka - Nizozemska

I. Popisi i registri vještaka

U Nizozemskoj su uspostavljena dva registra: prvi se registar prije svega odnosi na građansko i upravno pravo (LRGD), a drugi na kazneno pravo (NRGD). Osim navedenih registara postoji i Vještački institut za forenzične dokaze (NFI) te Institut vještaka za pravo okoliša (STAB), čije zaposlenike plaća nizozemska država. Osim toga postoji i Nizozemsko udruženje za izvješća medicinskih vještaka (NVMSR). Vještaci se navode prema području stručnosti. Registri vještaka vode se na različite načine, LRGD i registar NVMSR-a privatni su, NRGD i registar NFI-ja vodi Ministarstvo pravosuđa, a STAB je neovisno tijelo koje surađuje isključivo sa sudstvom. Sudovi nisu odgovorni za registre ni za kvalitetu vještaka upisanih u te registre. U Nizozemskoj su ta dva sustava strogo odvojena. Sudovi se oslanjaju na jamstvo kvalitete koje ta tijela pružaju. Međutim, suci su uključeni u postupak upisa vještaka u registre LRGD i NRGD i/ili postupak ovlašćivanja vještaka u okviru tih registara.

Poveznice:

[Nacionalni registar sudskih vještaka](#)

[Nizozemski registar sudskih vještaka](#)

[Vještaci za pravo okoliša i prostorno planiranje](#)

[Nizozemsko udruženje za izvješća medicinskih vještaka](#)

Registri NRGD/LRGD, registar NVMSR-a i internetske stranice STAB-a javno su dostupni. Dostupni su alati za pretraživanje, no stranke se ne mogu savjetovati s vještacima STAB-a jer se oni imenuju samo radi savjetovanja sudaca; u protivnome bi se stvorila sumnja u pogledu neovisnosti. Javno: vidjeti stranicu [pronađite vještaka](#). Tim alatom obuhvaćeni su samo vještaci iz registra LRGD. Pretraživanje se vrši prema području stručnosti. Svi vještaci zaposleni u STAB-u upisani su i u registar LRGD.

Kako bi postali članom u svojstvu sudskog vještaka, članovi NVMSR-a prolaze postupak osposobljavanja i ispitivanja.

Radi upisa u NRGD vještaci moraju proći postupak ovlašćivanja kojim se u obzir uzimaju područje stručnosti u kojem bi se trebali isticati u svojstvu sudskog vještaka i vještine koje treba posjedovati dobar vještak u određenom sudskom postupku. Registar LRGD temelji se na potvrđivanju stručnih standarda koje su utvrdila strukovna tijela i (strukovna) udruženja u okviru određene struke, na obrazovanju povezanom s ulogom vještaka te sustavu trajnog obrazovanja. STAB ima uspostavljene vrlo stroge kriterije zapošljavanja i strogo definiran sustav trajnog obrazovanja. Istorazinsko ocjenjivanje izvješća vještaka uobičajena je praksa STAB-a.

Vještaci ne moraju polagati prisegu. Vještake je moguće izbrisati iz registara na temelju službene pritužbe o nepoštovanju pravila ponašanja koja se primjenjuju na različitim sudovima, a koja su većim dijelom slična.

Registre ažuriraju upravljačka upravna tijela.

II. Kvalifikacije vještaka

Kako bi se mogli smatrati vještacima, vještaci upisani u registar LRGD moraju biti članovi strukovnog tijela. Iz toga proizlazi da to tijelo utvrđuje kriterije za stručnost i zahtjeve u pogledu obrazovanja. U okviru NRGD-a isto se tako postavlja visoki standardi u pogledu obrazovanja u skladu s kojima se vještaku odobrava upis u registar. Vještaci su često članovi strukovnog tijela, međutim, postoje specijalizirana područja za koja nisu uspostavljena strukovna tijela te stoga taj uvjet nije nužno obavezan. U okviru STAB-a, registra LRGD i većini struka u okviru registra NRGD trajno obrazovanje obvezno je u obliku trajnog stručnog usavršavanja. Na primjer, u okviru STAB-a za to je predviđeno 15 % vremena, a u okviru registra LRGD zahtijeva se najmanje šest sati godišnje. Strukovna tijela često akreditiraju obrazovne ustanove. One moraju dokazati da je obrazovanje provedeno, tj. dostaviti popise internetskih prijava sudionika u obrazovanju. Obrazovanjem se žele ostvariti dva cilja: pružiti vještine u području pravosuđa i stručne vještine.

III. Naknada za rad vještaka

U okviru kaznenih i upravnih postupaka država plaća naknadu vještaka. Primjenjuje se sustav fiksne tarife, a vještak je obavezan unaprijed izračunati visinu naknade. STAB se razlikuje od ostalih jer njegove zaposlenike plaća Ministarstvo okoliša. Kad je riječ o građanskim predmetima, naknadu za obavljeno vještačenje plaćaju stranke.

IV. Odgovornost vještaka

Vještaci se smatraju odgovornima u skladu s općim ugovornim i izvanugovornim pravom. Vještaci nisu zakonom ili odlukom suca koji ih imenuje obvezni imati osiguranje od odgovornosti. Vještake može osigurati društvo u kojem su zaposleni. Neovisni vještaci ugovaraju osiguranje po vlastitom nahođenju, međutim, nekoliko strukovnih tijela propisuje obvezno osiguranje od odgovornosti.

V. Dodatne informacije o postupcima vještačenja

Glavne zakonske odredbe koje se primjenjuju na sudsko vještačenje u Nizozemskoj navedene su u članku 194. Zakona o parničnom postupku, članku 8.47. Zakona o upravnom pravu (*Awb*) i Zakonu o sudskom vještačenju u području kaznenog prava.

Ti zakoni služe kao okvir: detaljne smjernice za sudsko vještačenje mogu se pronaći u [Praktičnim uputama za vještake u nizozemskim građanskopravnim predmetima](#).

Osim toga postoji kodeks ponašanja, s pravnom osnovom, namijenjen vještacima u okviru kaznenog prava, a postoji i kodeks ponašanja koji je Visoki upravni sud izdao u pogledu sudskog vještačenja. Za većinu oblika vještačenja uspostavljeni su dodatni zahtjevi u pogledu kvalitete vještačenja ili kvalifikacija vještaka.

Status vještaka nije zaštićen.

1. Imenovanje vještaka

Vještake mogu imenovati sud i uključene stranke. Postupak imenovanja vještaka u okviru upravnog postupka sličan je onome u okviru građanskog postupka, uz razliku da u okviru upravnog postupka troškove snosi država, a u okviru građanskog postupka troškove snose stranke. Vještak kojeg imenuje sud u svakom je slučaju obavezan odgovoriti na pitanja koje postavi sud (po mogućnosti nakon savjetovanja sa strankama). U postupcima pred kaznenim sudom vještaka mogu imenovati tužitelj ili sudac tijekom istražnog postupka. U tu svrhu postoji registar koji je uređen zakonom, a za upis u taj registar vještak mora ispunjavati strože zahtjeve od onih koji vrijede za građanske i upravne postupke. Svi vještaci koje imenuje sud imaju pravnu obvezu prijaviti svaki sukob interesa.

1.a Imenovanje koje provodi sud

Građanski sud ima diskrecijsko pravo imenovati vještaka po službenoj dužnosti ili na izričit zahtjev stranke u postupku ako se relevantne činjenice ne mogu utvrditi na drugi način. U tom slučaju usmena rasprava odgađa se i održava nakon podnošenja izvješća vještaka. Sud u načelu može slobodno imenovati bilo koju osobu koju smatra prikladnom za izvršavanje zadaća vještaka. Međutim, imenovanje vještaka iz odgovarajućeg registra praksa je koju u velikoj mjeri primjenjuju svi sudovi. Vještak sudu mora prijaviti mogući sukob interesa. Vještaci koje imenuje sud imaju pristup spisu. U građanskim postupcima postoje posebno stroga pravila koja se primjenjuju na podvještake s kojima se imenovani vještak savjetuje tijekom zadatka, a kojima se utvrđuje da stranke moraju unaprijed znati s kojim se osobama vještak savjetuje i koja će se pitanja tim osobama postaviti.

1.b Imenovanje koje provode stranke

Ako vještaka imenuju stranke, imenovanje se obično provodi na početku sudskog postupka, u okviru prikupljanja dokaza. Sud se izvješćem vještaka može služiti pri odlučivanju u predmetu. Sudac može imenovati vještaka na zahtjev stranaka u bilo kojem trenutku tijekom postupka. Svi moraju djelovati u skladu s mjerodavnim pravilima i kodeksima ponašanja namijenjenima vještacima koje imenuje sud.

Budući da se ne primjenjuju posebna pravila, moguće je da obje stranke zatraže imenovanje određenog vještaka. Sudac može naložiti da stranke imenuju zajedničkog vještaka, ali to nije uobičajena praksa.

2. Postupak

2.a Građanski postupak

Sud prati napredak istraga vještaka samo u pogledu upravljanja vremenom. Nema kontrole kvalitete rada vještaka, a u presudama nema upućivanja na to. Međutim, sudovi STAB-u redovito dostavljaju povratne informacije o radu vještaka, iako vještaci iz STAB-a rijetko sudjeluju u građanskim postupcima. Stranke mogu osporiti izvješće vještaka davanjem izjava ili osiguravanjem drugog vještačenja. Sudovi nisu obvezni uzeti u obzir izvješće vještaka, ali obično postupaju u skladu s izvješćem vještaka kojeg su imenovali. Vještacima koje imenuju stranke obično se pridaje manja važnost nego vještacima koje imenuje sud. Nema postupaka u okviru kojih se vještaci sastaju ili unakrsno ispituju prije početka suđenja kako bi se pokušao ograničiti opseg pitanja ili kako bi sud shvatio razlike.

Vještacima je u okviru postupka dopušteno kontaktirati sa strankama, ali samo ako je to nužno za utvrđivanje činjenica i ako se odvija u prisutnosti svih stranaka. Vještak sastanke mora održavati u prisutnosti svih stranaka kako bi zabilježio njihove primjedbe, ako to nije u suprotnosti sa stručnim standardima, kao što je to slučaj u predmetima povezanim s medicinskim pitanjima.

1. Izvješće vještaka

U Nizozemskoj je utvrđen predložak izvješća. Vještaci su obvezni podnijeti prethodno izvješće, a stranke imaju pravo iznijeti svoje primjedbe. Vještak se mora osvrnuti na argumente stranaka u prethodnom i u završnom izvješću. Ne postoje drugi posebni zahtjevi koji se moraju ispuniti u pogledu izvješća. Ako to naloži sud, vještak mora izraditi dodatno izvješće, na primjer ako se postave dodatna pitanja. Izvješće se obično predaje u pisanom obliku, ali može se iznijeti i usmeno na sudskoj raspravi.

2. Sudska rasprava

Sud nalaže vještaku da prisustvuje raspravama samo u iznimnim slučajevima. To mogu zatražiti stranke ili naložiti sudac. Unakrsno ispitivanje nije uobičajeno.

2.b Ostalo

Kad je riječ o drugim vrstama postupaka, razlike u odnosu na građanskopravne postupke nisu znatne.

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka” od kontakata iz svake države članice koje je odabrao [Europski institut za stručno znanje i vještačenje \(EEEI\)](#).

Posljednji put ažurirano: 22/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Pronađite stručnjaka - Austrija

I. Popisi i registri vještaka

U Austriji se osobe koje mogu raditi kao vještaci u sudskom postupku ili istraži državnog odvjetništva upisuju u registar sudskih vještaka koji vode predsjednici regionalnih sudova za odgovarajuće regionalno sudsko područje, a vještaci su razvrstani prema području stručnosti.

Registri su dostupni javnosti putem [sljedeće poveznice](#).

Vještaci moraju podnijeti zahtjev i položiti ispit kako bi se upisali u registar sudskih vještaka.

II. Kvalifikacije vještaka

Podnositelj zahtjeva koji žele postati sudski vještaci moraju dokazati da posjeduju stručno iskustvo u svojem području vještačenja. Vještaci moraju biti dobro upoznati s najvažnijim načelima austrijskog postupnog prava, znati kako napisati izvješće vještaka te predočiti dokaz o petogodišnjem ili desetogodišnjem stručnom iskustvu stečenom u razdoblju koje je neposredno prethodilo upisu u registar (ako imaju relevantnu sveučilišnu diplomu ili su završili tečaj u visokoškolskoj strukovnoj školi) u svojem području vještačenja. Osim toga, moraju imati punu pravnu i poslovnu sposobnost i biti pouzdani. Kako bi ispunili uvjet pouzdanosti, cjelokupno postupanje vještaka mora biti besprijekorno, čime se potvrđuju njihova nepristranost i kvaliteta rada.

Zahtjev za upis u registar „zaprisegnutih i ovlaštenih” vještaka (kao „priznati vještak” prema formulaciji Europskog instituta za stručnjake i stručno znanje (EEEE)) mora se podnijeti predsjedniku regionalnog suda u okrugu u kojem podnositelj zahtjeva boravi ili obavlja profesionalnu djelatnost.

U okviru postupka upisa predsjednik odgovoran za upis zadužuje povjerenstvo da izradi stručno mišljenje o tome jesu li ispunjeni uvjeti za upis u registar. Vještaci moraju položiti prisegu prije upisa u registar.

Vještake koji ispunjavaju sve navedene uvjete predsjednik odgovoran za upis imenuje na razdoblje od pet godina. Vještaci moraju iznova podnijeti zahtjev za upis svakih pet godina. Ako i dalje ispunjavaju sve uvjete u tom trenutku, njihov se upis u registar sudskih vještaka produljuje (obično ne moraju ponovno polagati ispit).

Vještake je moguće izbrisati iz registra sudskih vještaka ako to sami zatraže, ako više ne ispunjavaju zahtjeve ili ako predsjednik odgovoran za upis tako odluči. U rješenju kojim se odbija ponovni upis ili briše vještak moraju se navesti razlozi, a to se rješenje može osporavati.

Austrijsko udruženje zaprisegnutih i ovlaštenih vještaka objavilo je etički kodeks (*Ethikkodex* – dostupan [ovdje](#)).

III. Naknada za rad vještaka

III.1. Opće informacije

Naknade za rad vještaka uređene su austrijskim Zakonom o pravu na naknadu (*Gebührenanspruchsgesetz* – dostupan [ovdje](#)). Zakon sadržava opća pravila koja se primjenjuju na vještake, kao i poseban sustav naknada za liječnike, antropologe, stomatologe, veterinare, vještake za kemijsku analizu i vještake za motorna vozila.

III.2. Naknade

Naknade obično ovise o složenosti mišljenja. Među ostalim, u okviru kaznenih postupaka i sudskih postupaka iz područja obiteljskog prava za određene je vještake uspostavljen poseban sustav naknada (vidjeti odjeljak III.1.).

III.3. Način plaćanja

Vještaci sudu moraju ispostaviti potvrdu o isplaćenju naknadi u roku od četiri tjedna nakon davanja mišljenja. Naknade se u načelu plaćaju bankovnom doznakom.

III.3.1. Građanski postupak

U okviru građanskog postupka, prije nego što vještak počne izrađivati mišljenje, sud u načelu objema strankama nalaže da sudu isplate predujam (*Kostenvorschuss*). Visina predujma ovisi o složenosti predmeta i opsegu mišljenja koje vještak mora iznijeti. Visina naknade u načelu se izračunava na temelju broja sati koje je vještak utrošio na rad na predmetu pomnoženog sa satnicom. Troškovi i PDV također su uključeni u naknadu za rad vještaka. Sud na temelju svojeg iskustva određuje iznos koji stranke trebaju položiti. Ako iznos pologa nije dostatan, može se naložiti polaganje dodatnog iznosa predujma.

III.3.2. Kazneni postupak

U okviru kaznenog postupka naknadu za rad vještaka plaća država, a u slučaju osuđujuće presude troškove pokriva osuđenik.

III.3.3. Sudski postupak u području obiteljskog prava

U okviru sudskog postupka u području obiteljskog prava naknadu za rad vještaka u načelu plaća država.

III.4. Predmeti povezani s pružanjem pravne pomoći

Pravna pomoć općenito se pruža osobama koje zbog svojeg imovinskog stanja djelomično ili u cijelosti nisu u mogućnosti podmiriti troškove postupka, uključujući troškove vještačenja. Korisnici pravne pomoći moraju u cijelosti ili djelomično vratiti iznos ako se njihova financijska situacija znatno poboljša u roku od tri godine nakon završetka postupka. Treba napomenuti da je stranka koja je izgubila spor u svakom slučaju obvezna podmiriti troškove naknade stranci koja je dobila spor.

III.5. Povrat naknade za rad vještaka

Sud rješenje o troškovima vještaka donosi kao samostalno rješenje o naknadi ili kao dio presude. Stoga su dodijeljeni troškovi izvršivi.

IV. Odgovornost vještaka

Vještaci se smatraju odgovornima u skladu s općim ugovornim i izvanugovornim pravom. Obvezni su svoju moguću odgovornost pokriti osiguranjem od profesionalne odgovornosti.

V. Dodatne informacije o postupcima vještačenja

Na internetskim stranicama Austrijskog udruženja zaprisegnutih i ovlaštenih vještaka (*Hauptverband der allgemein beeideten und gerichtlich zertifizierten Sachverständigen Österreichs* – dostupno [ovdje](#)) dostupne su detaljne informacije o troškovima (primjeri potvrda o naknadi) te o tome kako postati ovlašten vještak. Navedene internetske stranice vrlo su informativne i lako dostupne javnosti.

V.1. Pravne osnove

Glavne pravne odredbe koje se primjenjuju na sudsko vještačenje u Austriji:

članci od 351. do 367. austrijskog Zakona o parničnom postupku (*österreichische Zivilprozessordnung (ZPO)* – dostupno [ovdje](#))

članak 31. Zakona o nespornim pitanjima (*Außerstreitgesetz* – dostupno [ovdje](#))

članci od 52. do 53.a austrijskog Zakona o upravnom postupku iz 1991. (*Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz* – dostupno [ovdje](#))

članci 104., 112., 112.a te članci od 125. do 128. austrijskog Zakona o kaznenom postupku iz 1975. (*österreichische Strafprozessordnung* – dostupno [ovdje](#)).

V.2. Imenovanje vještaka

Vještake može imenovati sud, ali ih ne mogu imenovati uključene stranke. Imenovanje vještaka u upravnim postupcima slično je onomu u građanskim postupcima. U okviru postupka kaznene istrage vještaka može imenovati tužitelj.

V.2.a. Imenovanje koje provodi sud

Građanski sud ima diskrecijsko pravo imenovati vještaka po službenoj dužnosti ili na izričit zahtjev stranke u postupku ako se relevantne činjenice ne mogu utvrditi na drugi način. Sud može slobodno imenovati bilo koju osobu koju smatra prikladnom za izvršavanje zadaća vještaka. Vještak sudu mora prijaviti mogući sukob interesa. Vještaci koje je imenovao sud imaju pristup relevantnim elementima spisa.

V.2.b. Imenovanje koje provode stranke

U Austriji stranka odabire privatnog vještaka. Njegovo izvješće moraju zatražiti i podnijeti stranke, u suprotnom ga se odbacuje kao nedopušteno. Ako su ti zahtjevi ispunjeni, sud razmatra i ocjenjuje mišljenje vještaka. Izvješće se smatra elementom dokaza, ali ne može poništiti izvješće vještaka kojeg je imenovao sud, nego se odnosi na pravne temelje argumenata stranke u postupku.

Sud može odlučiti hoće li obrazloženje svoje presude temeljiti na mišljenju vještaka kojeg je imenovala stranka.

V.3. Postupak

V.3.a. Izvješće vještaka

Izvješće vještaka može se podnijeti u pisanom obliku ili usmeno. Ne postoje odredbe kojima se propisuje način na koji se strukturira izvješće vještaka.

Ako smatra da je izvješće nepotpuno ili se utvrdi da je vještak počinio neopravdanu povredu dužnosti, sud po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranaka može naložiti izradu novog ili dodatnog izvješća. Isto tako vještaku može naložiti plaćanje sudskih pristojbi ako se utvrdi da je počinio neopravdanu povredu dužnosti.

Stranke mogu osporiti izvješće vještaka relevantnim podneskom ili osiguravanjem drugog vještačenja.

U građanskim postupcima stranke su uvelike uključene u rad vještaka. Moraju surađivati s vještakom i dostaviti mu sve dokumente koje zatraži. Mogu mu izravno postavljati pitanja tijekom kontradiktornog postupka i zahtijevati od njega da iznese primjedbe na njihove napomene.

V.3.b. Sudska rasprava

Ako je podneseno pisano izvješće, sud donosi odluku o potrebi i opsegu sudjelovanja vještaka u sudskim raspravama (ako je primjenjivo, na zahtjev stranaka).

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka” od kontakata iz svake zemlje koje je odabrao [Europski institut za stručno znanje i vještačenje \(EEEI\)](#).

Posljednji put ažurirano: 23/10/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Pronađite stručnjaka - Poljska

I. Popisi i registri vještaka

Svaki regionalni sud ima svoj popis vještaka. Predsjednik regionalnog suda odgovoran je za objavljivanje tog popisa. Vidjeti: <https://lublin.so.gov.pl/lista-bieglych,m,m1,2,270> za Lublin ili http://www.krakow.so.gov.pl/fck_pliki/file/Testowy/Biegli/Biegli_20180205_strona.pdf za Krakow. Registri su dostupni javnosti.

Postoji dobna kvalifikacija, odnosno osoba koja želi biti vještak mora imati najmanje 25 godina. Vještaci moraju imati posebna teorijska i praktična znanja iz određenog područja znanosti, tehnologije, umjetnosti, obrta ili druge vještine. Kriteriji nisu formalizirani. Predsjednik regionalnog suda odlučuje o tome ispunjava li kandidat sve uvjete da bude imenovan vještakom. Vještaci moraju položiti prisegu kako bi se registrirali. Osoba koja želi biti upisana na popis vještaka mora podnijeti zahtjev predsjedniku regionalnog suda.

Predsjednik regionalnog suda može trajno izbrisati vještaka iz registra:

na njegov zahtjev

ako vještak više ne ispunjava uvjete za obavljanje te funkcije ili ako se utvrdi da ih nije ispunjavao u trenutku imenovanja te ih i dalje ne ispunjava iz važnih razloga, osobito ako nepropisno obavlja svoje aktivnosti.

Na rad vještaka ne primjenjuje se poseban kodeks ponašanja ili etički kodeks, ali oni moraju poštovati zakon o građanskom/upravnom/kaznenom postupku. Registri se redovito ažuriraju. U siječnju svake godine predsjednik regionalnog suda dostavlja okružnim sudovima i Ministarstvu pravosuđa popis sudskih vještaka te ih odmah obavješćuje o svakoj promjeni na popisu i pokretanju kaznenog postupka protiv tih osoba ili njihovoj nesposobnosti.

Vještaci se registriraju na razdoblje od pet godina.

Vještaci su navedeni za određene grane znanosti, tehnologije, umjetnosti, obrta, kao i za druge vještine. Popis stručnih područja vrlo je dug i raznovrstan. Nakon unosa u registar vještaci nemaju posebne obveze. Nemaju obvezu kontinuiranog obrazovanja, iako postoje relevantni poslijediplomski studiji i tečajevi. Međutim, u praksi, ako žele biti imenovani za naredno razdoblje, trebali bi moći dokazati da usavršavaju svoje znanje (pohađaju tečajeve, konferencije, poslijediplomske studije itd.).

II. Kvalifikacije vještaka

Vještaci moraju imati posebna teorijska i praktična znanja iz određenog područja znanosti, tehnologije, umjetnosti, obrta ili druge vještine. Kriteriji nisu formalizirani. Predsjednik regionalnog suda odlučuje o tome ispunjava li kandidat sve uvjete da bude imenovan vještakom.

Vještaci ne moraju biti članovi strukovnog udruženja. Od njih se službeno ne traži da redovito poboljšavaju svoje vještine i ne postoji sustav trajnog stručnog usavršavanja. Budući da su vještaci, ne moraju dokazati da sudjeluju u daljnjim obrazovnim tečajevima i ne postoji način provjere stečenog znanja. Međutim, ako žele biti imenovani za naredno razdoblje, trebali bi moći dokazati da usavršavaju svoje znanje.

III. Naknada za rad vještaka

Naknada za rad vještaka propisana je Uredbom ministra pravosuđa od 24. travnja 2013. o određivanju naknada za rad vještaka, paušalnih iznosa i načinu evidentiranja troškova potrebnih za davanje mišljenja. Utvrđene su naknade po satu za rad vještaka, koje su dio osnovnog iznosa utvrđenog proračunskim aktom. Pri utvrđivanju naknade za rad vještaka općenito se uzima u obzir broj sati koje je posvetio vještačenju i stupanj obrazovanja. Uredbom se utvrđuje minimalna i maksimalna naknada.

Naknade za rad vještacima plaća pravosudni sustav ili jedna stranka. Stranke mogu ostvariti pravnu pomoć za plaćanje naknade vještaka za koju nisu propisani iznosi.

Naknade vještaka utvrđene su uredbom. U posebnim slučajevima, posebno za teške zadatke, pravna tarifa može se prekoračiti konkretnom sudskom odlukom. Međutim, u praksi, u građanskom postupku, vještaci zahtijevaju da stranke pristanu plaćati veće naknade.

Kad je riječ o građanskim predmetima u kojima vještake imenuje sud, jedna je stranka obvezna unaprijed platiti naknadu vještaka. Vještaci mogu primiti predujam svoje naknade. Međutim, na kraju postupka (u okviru presude o meritumu) sud donosi odluku o tome koja stranka mora snositi konačne troškove. Tu obvezu mogu snositi obje stranke.

U kaznenim stvarima vještačenje plaća država (pri čemu se plaćanje nalaže optuženiku samo ako mu je izrečena kazna): sredstva koja plaća država kontrolira državna financijska kontrola koja može osporiti plaćanja izvršena protivno zakonu o javnim financijama.

IV. Odgovornost vještaka

U skladu s kaznenim zakonom vještak koji iznese lažno mišljenje može biti osuđen na kaznu zatvora do 10 godina.

Ne postoji posebna građanska odredba koja se odnosi na to pitanje. Na odgovornost vještaka primjenjuju se opći propisi građanskog prava (odštetno /ugovorno pravo).

Vještaci nisu dužni sklopiti policu osiguranja od profesionalne odgovornosti.

V. Dodatne informacije o postupcima vještačenja

Imenovanje vještaka uređeno je pravilnikom ministra pravosuđa od 24. siječnja 2005. Dodatni propisi navedeni su u Zakonima o parničnom postupku, kaznenom postupku i upravnom postupku. U građanskim postupcima stranke mogu zatražiti imenovanje vještaka. Uglavnom, u parničnom postupku imenovanje vještaka ovisi o predujmu koji su stranke tražiteljice platile za troškove povezane s pripremom mišljenja.

Općenito se ista pravila primjenjuju u građanskim, kaznenim i upravnim postupcima. Ne postoje temeljne razlike u postupcima imenovanja vještaka u okviru građanskih, upravnih i kaznenih postupaka.

Naziv sudskog vještaka može se upotrebljavati samo tijekom i za potrebe pripreme mišljenja vještaka za sudove ili za kazneni progon. U Poljskoj je registrirano oko 15 000 vještaka.

1. Imenovanje vještaka

Samo sudovi i javno tužiteljstvo mogu imenovati vještake sa statusom sudskih vještaka, i to po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke. Mišljenje pripremljeno nakon imenovanja od strane suda ili tužiteljstva posebna je vrsta dokaza koji se nazivaju mišljenjem vještaka.

Stranke mogu angažirati vještake privatno, ali će njihovo izvješće biti podneseno kao još jedan dokaz.

a) Imenovanje na prijedlog suda

Sud se služi popisom vještaka. Svaki regionalni sud ima svoj popis vještaka. Sud često primjenjuje praksu imenovanja vještaka iz (lokalnog) registra. Međutim, sud nema obvezu služiti se registrom.

b) Imenovanje na prijedlog stranaka

Dok sudske vještake nikad ne imenuju stranke, stranke u građanskim i upravnim postupcima mogu angažirati vlastitog vještaka. Oni se ne moraju pridržavati određenih procesa ili postupaka.

2. Postupak

a) Građanski postupak

U građanskim postupcima vještak nije obvezan prisustvovati pripremnom ročištu (ako postoji). Sud prati napredak istrage vještaka tijekom vremena. Sud je „najviši vještak“ i procjenjuje kvalitetu mišljenja vještaka. Sudovi nisu obvezani mišljenjem izraženim u izvješćima vještaka i odlučuju može li mišljenje biti temelj za utvrđivanje činjenica u predmetu.

Izvješće vještaka

Vještak svoje izvješće dostavlja u pisanom obliku. Ne postoji posebna struktura koju vještak mora slijediti u svojem izvješću. Ne postoji obveza podnošenja preliminarnog izvješća. U konačnom nalazu i mišljenju vještak mora razmotriti argumente stranaka. U mnogim slučajevima vještak mora dostaviti dodatno izvješće ako stranka podnese takav zahtjev, a sudac ga prihvati ili na zahtjev suca. To se može dogoditi ako vještak nije odgovorio na sva pitanja uključena u njegovu zadaću ili ako se poslije pojave dodatna pitanja.

Sud će izdati novi nalog u kojem će navesti potrebu za dodatnim informacijama i pitanja na koja treba odgovoriti. Stranke sudu mogu podnijeti zahtjev za dodatna objašnjenja. Međutim, u praksi je vjerojatnije da će se imenovati drugi vještak, ovisno o zadovoljstvu prvim izvješćem.

Sudska rasprava

Vještaci moraju prisustvovati raspravi kako bi odgovorili na pitanja suda i stranaka nakon podnošenja izvješća. Na sudu mogu biti unakrsno ispitani.

b) Ostalo

Neki stručnjaci, uglavnom psiholozi, imenovani su da prisustvuju saslušanju svjedoka ili stranaka. Oni procjenjuju sposobnost ljudi da percipiraju i iznose svoja opažanja.

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka“ od kontakata iz svake države članice koje je odabrao [Europski institut za stručno znanje i vještačenje \(EEEI\)](#).

Posljednji put ažurirano: 27/05/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Pronađite stručnjaka - Portugal

I. Popisi i registri vještaka

Osim u okviru postupaka predviđenih Zakonom o izvlaštenju, ne postoji drugi službeni popis/registar vještaka u Portugalu. Zakon o izvlaštenju (koji je odobren Zakonom br. 168/99 od 18. rujna) predviđa sudjelovanje vještaka s popisa u postupcima povezanim s proglašenjem javne koristi od izvlaštenja i postupcima izvršenja upravnog vlasništva, što uključuje arbitražu i žalbene faze u oba postupka.

Evaluacije i istraživanja koje provodi vještak moraju posebno dovesti do utvrđivanja pravične naknade koju treba platiti stranci nad čijom se imovinom provodi izvlaštenje. Iznos se mora temeljiti na utvrđivanju činjenica nužnih za izračun takve naknade.

U skladu s [Uredbom sa zakonskom snagom br. 125/2002 od 10. svibnja](#), kojom se uređuju uvjeti za izvršavanje zadaća vještaka i arbitra u prethodno navedenim postupcima, [Glavna uprava za pravosuđe \(DGAJ\)](#) portugalsko je tijelo nadležno za objavu i ažuriranje [službenog popisa vještaka](#) te promicanje postupaka za odabir i opis vještaka. Zadaće vještaka posebno uključuju:

predviđanje troškova izvlaštenja

provedbu istraživanja

provedbu evaluacija

sudjelovanje u arbitražnim postupcima.

Nadalje, vještaci se imenuju sa službenog popisa onda kad zakon omogućuje izvlaštenje pokretne imovine, a posebno u skladu s člankom 16. [Zakona 13/85 od 6. srpnja](#) (portugalski Zakon o kulturnoj baštini).

Popis vještaka ažurira se redovitim revizijama.

Ne postoji alat za pretraživanje vještaka u Portugalu.

II. Kvalifikacije vještaka

Kandidati moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve da bi bili uvršteni u popis:

imati odgovarajući stupanj obrazovanja koji je naveden u [Zakonu br. 788/2004 od 9. srpnja](#)

imati najmanje 18 godina

ne smije im biti zabranjeno obavljanje javnih dužnosti niti smiju biti isključeni iz obavljanja zadaća koje vještak mora obavljati

posjedovati fizičku snagu i mentalni profil koji su nužni za obavljanje zadaća

postupati u skladu s obvezujućim zakonom o cijepljenju.

III. Naknada za rad vještaka

Vještacima koje imenuju sudovi naknada se ne može platiti unaprijed.

Naknada vještaku određuje se u skladu s odredbom iz članka 17. Uredbe o postupovnim troškovima, koja je odobrena [Uredbom sa zakonskom snagom br. 34/2008](#) od 26. veljače, u skladu s Tablicom IV.: između jedne i deset obračunskih jedinica (UC) (pri čemu jedna jedinica vrijedi 102,00 EUR). Portugalski Ustavni sud donio je 1. veljače 2017. odluku s obvezujućom snagom da je pravilo prema kojem naknada vještaku ne može biti viša od deset UC (1020,00 EUR) neustavno zbog načela razmjernosti.

Ako je vještaka odabrao sudac, putni troškovi isplaćuju se unaprijed.

Obveza plaćanja naknade vještaku ispunjava se kako je navedeno u nastavku.

Građanski postupak

Troškovi postupka uključuju naknadu vještaku. Svaki sudionik mora platiti troškove postupka koje je uzrokovao svojim radnjama, kao i troškove svojeg predstavnika. Sud određuje naknadu nužnih troškova potrebnih za učinkovito ostvarenje i obranu prava sudionika koji u cijelosti uspije u sporu na teret onoga koji nije uspio u sporu.

Ako je sudionik samo djelomično uspio u sporu, sud pravično dijeli naknadu troškova ili donosi odluku da nijedan sudionik nema pravo na naknadu troškova. Na temelju rezultata postupka država ima pravo od sudionikâ ostvariti naknadu troškova postupka koje je sama platila, osim ako se ne očekuje da takvi troškovi budu izuzeti iz sudskih pristojbi.

Kazneni postupak

Država snosi troškove potrebne za vođenje kaznenih postupaka, među ostalim i za postupke izvršenja. Ako je okrivljenik osuđen na temelju zakona, dužan je vratiti državi paušalni iznos ostalih troškova, kao što su putni troškovi ili laboratorijska ispitivanja koje je država prethodno platila. Međutim, za određivanje paušalnog iznosa tijekom postupka mora biti zatražena izrada izvješća vještaka.

Stranke ne mogu ostvariti pravnu pomoću u odnosu na naknadu vještaku.

IV. Odgovornost vještaka

Portugalski pravni propisi ne sadržavaju posebnu odredbu o odgovornosti vještaka, nego se primjenjuju opći pravni propisi (izvanugovorno/ugovorno pravo). Unatoč tomu, vještak zadaće mora obavljati s dužnom pažnjom kako bi ostao imenovanim vještakom. Sud može odrediti novčanu kaznu u slučaju da vještak povrijedi svoju obvezu da surađuje sa sudom. Može i izuzeti vještaka iz postupka ako se njegovo postupanje smatra nemarnim (na primjer, ako ne podnese izvješće u propisanom roku).

Imenovani vještaci moraju preuzeti čvrstu obvezu kako bi osigurali ispunjenje zadaće koja im je povjerena, osim ako su državni službenici i to utječe na obavljanje njihovih dužnosti.

Vještaci nisu dužni sklopiti policu osiguranja od profesionalne odgovornosti.

Njihova odgovornost nije ograničena zakonom.

V. Dodatne informacije o postupcima vještačenja

Glavne pravne odredbe koje se primjenjuju na sudsko vještačenje u Portugalu su članci od 467. do 489. [Zakona o parničnom postupku](#) i članci od 151. do 163. [Zakona o kaznenom postupku](#). Na internetu nije dostupna verzija pravnih odredbi na engleskom jeziku.

Postoji sličnost između općih pravila o imenovanju vještaka za potrebe postupaka pred građanskim, kaznenim i upravnim sudom. Status vještaka nije zaštićen.

Portugalski pravni sustav ne poznaje razliku između vještaka, tehničkih stručnjaka, pravnih stručnjaka ili bilo koje druge vrste stručnjaka.

Kako je prethodno navedeno, osim popisa vještaka koji se imenuju na temelju Zakona o izvlaštenju, ne postoji neki drugi službeni popis vještaka. Uslugama vještaka često se koristi u kaznenim i parničnim postupcima.

1. Imenovanje vještaka

U građanskim postupcima vještake može imenovati samo sud. U kaznenim postupcima, tijekom istrage, vještaka može imenovati državni odvjetnik.

Vještaci se mogu imenovati i u svrhu provedbe prethodnog ili istražnog postupka.

1.a Imenovanje koje provodi sud

Sud može imenovati vještaka na zahtjev stranke ili po vlastitu nahođenju. U parničnom postupku sud određuje izvođenje dokaza vještačenjem ako odluka ovisi o ocjeni činjenica za koju su potrebne znanstvene spoznaje.

Ne postoje razlike u imenovanju vještaka za potrebe postupaka pred građanskim, kaznenim i upravnim sudom.

Ovisno o okolnostima, stranke ili sâm imenovani vještak mogu iznijeti postojanje razloga za sprečavanje rada ili izuzeće vještaka.

Pravila o izuzeću sudaca primjenjuju se *mutatis mutandis*.

Nositelji dužnosti u nezavisnim ili ekvivalentnim tijelima autonomnih regija izuzeti su od obavljanja dužnosti vještaka. Isto vrijedi i za osobe koje imaju isti položaj na temelju zakona, kao što su državni odvjetnici u obavljanju svojih dužnosti i diplomatski predstavnici stranih država.

Svi mogu zbog osobnih razloga biti izuzeti od sudjelovanja u svojstvu vještaka.

Ako vještake imenuje sud, za njihov se odabir koristi popisom ili registrom vještaka, osim u području medicinskog vještačenja, koje je u zakonskoj nadležnosti javne ustanove: [Instituto Nacional de Medicina Legal e Ciências Forenses](#).

Sud često primjenjuje praksu imenovanja vještaka iz registara.

1.b Imenovanje na prijedlog stranaka

Sud može imenovati vještaka na zahtjev stranke ili po vlastitu nahođenju. U parničnom postupku sud određuje izvođenje dokaza vještačenjem ako odluka ovisi o ocjeni činjenica za koju su potrebne znanstvene spoznaje.

Stranke nemaju pravo imenovanja vještaka, već ga samo mogu predložiti.

Stranke mogu imenovati vještaka kad je riječ o provedbi zajedničkog vještačenja u građanskim postupcima. Tada vještak kojeg je imenovao sud surađuje s jednim ili više vještaka koje su imenovale stranke.

2. Postupak

2.a Građanski postupak

Ne postoje posebni zahtjevi kojih se vještak dužan pridržavati u izvješću i/ili sudskim postupcima kao što je to slučaj, na primjer, u sudskoj praksi.

Sud ne nadzire niti kontrolira istraživanja koja provode vještaci. Kad se zbog tehničkih ili profesionalnih razloga izvješće ne može izraditi u roku koji je odredio sudac, o tome se mora odmah obavijestiti sud kako bi što prije imenovao novog vještaka.

Nema kontrole kvalitete rada vještaka.

Sud ne mora prihvatiti mišljenje vještaka. Sud može imati drugačije mišljenje i donijeti odluku koja se razlikuje od mišljenja vještaka. Međutim, neprihvatanje izvješća vještaka mora se temeljiti na tehničkim razlozima i mora biti obrazloženo.

Nema postupaka u okviru kojih se vještaci sastaju ili unakrsno ispituju prije početka suđenja kako bi se pokušao ograničiti opseg pitanja i kako bi sud shvatio razlike u mišljenjima.

Stranke vještaku mogu pomagati i dostavljati primjedbe na razmatranje. Dužne su mu dati i objašnjenja koja on smatra potrebnima. Ako je sudac prisutan tijekom postupka vještačenja, može vještaku uputiti i zahtjeve koje smatra odgovarajućima u kontekstu tog postupka.

Vještaci se mogu koristiti svim potrebnim sredstvima kako bi primjereno izvršili svoje zadaće, mogu provesti odgovarajuće mjere ili zatražiti pojašnjenja i pristup informacijama iz postupovnih spisa.

Vještak nije dužan održavati sastanke sa strankama da bi prikupio njihove primjedbe.

1. Izvješće vještaka

Ne postoji obvezujući okvir kojeg se vještak dužan pridržavati u izvješću.

Ako se provodi kolegijalno vještačenje i ne postoji suglasnost svih vještaka, oni koji se protive obrazlažu svoj stav.

Vještaci nisu dužni izraditi prethodno izvješće.

Vještaci se moraju osvrnuti na argumente stranaka tek u završnom izvješću.

Ne postoje drugi posebni zahtjevi kojih se vještak dužan pridržavati u izvješću i/ili sudskim postupcima kao što je to slučaj, na primjer, u sudskoj praksi.

U nekim slučajevima vještak mora izraditi dopunsko izvješće ako sud postavi dodatna pitanja ili zatraži od njega da pojašni izvješće.

Vještaci izvješće predaju u pisanom obliku.

2. Sudska rasprava

Vještaci su dužni pristupiti završnoj raspravi na zahtjev bilo koje stranke ili suda kako bi pod prisegom dali objašnjenja koja se od njih zatraže.

2.b Ostali postupci

(odgovori na ova pitanja dani su na drugim dijelovima ove stranice – u nastavku se tekst ponavlja u cijelosti)

Ne postoje drugi posebni zahtjevi kojih se vještak dužan pridržavati u izvješću i/ili sudskim postupcima kao što je to slučaj, na primjer, u sudskoj praksi.

Sud ne nadzire niti kontrolira istraživanja koja provode vještaci.

Nema kontrole kvalitete rada vještaka.

Stranke mogu prigovoriti izvješću svojim izjavama i provedbom drugog vještačenja pred sudom koji odlučuje o predmetu.

Sud je u načelu vezan mišljenjem vještaka. Ako sud odluči drukčije, mora obrazložiti zašto nije prihvatio mišljenje vještaka.

Nema postupaka u okviru kojih se vještaci sastaju ili unakrsno ispituju prije početka suđenja kako bi se pokušao ograničiti opseg pitanja ili kako bi sud shvatio razlike u mišljenjima.

Vještaci smiju biti u kontaktu sa strankama tijekom postupaka.

Stranke općenito mogu biti prisutne tijekom vještačenja te iznositi primjedbe i odgovarati na pitanja vještaka.

Vještak nije dužan održavati sastanke sa strankama da bi prikupio njihove primjedbe.

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka” od kontakata iz svake države članice koje je odabrao [Europski institut za stručno znanje i vještačenje \(EETI\)](#).

Posljednji put ažurirano: 07/04/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Pronađite stručnjaka - Rumunjska

I. Popisi i registri vještaka

U Rumunjskoj se vještaci navode prema području stručnosti. Registre vještaka na raspolaganje sudovima stavlja Ministarstvo pravosuđa, a vode ih građanski ili kazneni sudovi. Popisi se mogu pronaći na sljedećoj [poveznici](#).

Vještaci se ovlaštavaju i upisuju u registar nakon što Ministarstvo pravosuđa provede ispitni postupak.

Kako bi stekao status sudskog vještaka, kandidat mora ispunjavati sljedeće uvjete:

mora biti državljanin Rumunjske, države članice Europske unije, države članice Europskog gospodarskog prostora ili Švicarske Konfederacije
mora poznavati rumunjski jezik

mora imati punu pravnu i poslovnu sposobnost

mora imati sveučilišnu diplomu u području stručnosti u pogledu kojeg sudjeluje u ispitnom postupku

mora posjedovati iskustvo u trajanju od najmanje tri godine u navedenom području stručnosti

mora biti zdravstveno sposoban za obavljanje poslova vještaka

mora potvrditi da se protiv njega ne vodi kazneni postupak te imati dobar profesionalni ugled i dobar ugled u društvu

mora uspješno položiti ispit koji organizira Ministarstvo pravosuđa.

Državljanin druge države članice Europske unije, države članice Europskog gospodarskog prostora i rumunjski državljanin koji su potrebne stručne kvalifikacije stekli u drugoj državi članici Europske unije ili državi članici Europskog gospodarskog prostora, mogu steći status vještaka u Rumunjskoj pod istim uvjetima kao i rumunjski državljanin.

Vještake je moguće izbrisati iz registra ako to sami zatraže, ako više ne ispunjavaju uvjete ili ako nadležno tijelo tako odluči.

II. Kvalifikacije vještaka

Vještaci moraju biti članovi strukovnog tijela kako bi mogli obavljati djelatnost vještaka.

III. Naknada za rad vještaka

1. Građanski postupak

Sudskim nalogom kojim se imenuje vještak utvrđuju se naknade za rad vještaka i, prema potrebi, predujam za putne troškove. Sud može od vještaka zatražiti da u određenom roku u pisanom obliku dostavi procjenu troškova vještačenja.

Stranka kojoj je izdan obvezujući nalog dokaz o izvršenoj uplati naknade mora podnijeti tajništvu suda u roku od pet dana od datuma imenovanja ili u roku koji je odredio sud. Sud iznos naknade može povećati do podnošenja izvješća.

2. Kazneni postupak

Vještak ima pravo na naknadu za obavljeno vještačenje. Visinu naknade određuje tužitelj ili sud u skladu s prirodom i složenošću predmeta te troškovima vještaka.

IV. Odgovornost vještaka

Vještaci se smatraju odgovornima u skladu s općim ugovornim i izvanugovornim pravom. Obvezni su svoju moguću odgovornost pokriti osiguranjem od profesionalne odgovornosti.

Tehnički sudski vještak koji je pri obavljanju vještačenja počinio povredu dužnosti može podlijetati sljedećim stegovnim sankcijama koje propisuje središnje tijelo za tehničke sudske vještake, ovisno o težini počinjenog prekršaja:

pisanom upozorenju

privremenom oduzimanju prava obavljanja poslova sudskog vještačenja na razdoblje od tri mjeseca do jedne godine

ukidanju statusa sudskog vještaka.

V. Dodatne informacije o postupcima vještačenja

Glavne zakonske odredbe koje se u Rumunjskoj primjenjuju na sudsko vještačenje su članci 330. i 331. rumunjskog Zakona o parničnom postupku. Osim toga, primjenjuju se članci od 172. do 191. rumunjskog Zakona o kaznenom postupku.

Vještaci su navedeni prema području stručnosti. Registri vještaka javni su i objavljuju se na internetskim stranicama Ministarstva pravosuđa.

Vještaci moraju podnijeti zahtjev za upis u registar.

1. Imenovanje vještaka

Rumunjskim **građanskim pravom** predviđa se imenovanje jednog ili triju vještaka. Vještake mogu imenovati sud i uključene stranke. Stranke mogu sporazumno odabrati određenog vještaka. Ako se ne usuglase, vještaka će na javnoj raspravi nasumično odabrati sud, s popisa koji sastavlja i dostavlja ured za vještačenje.

Rumunjskim **kaznenim pravom** predviđa se imenovanje samo jednog vještaka. Vještaka može imenovati sud tijekom suđenja i tužitelj tijekom faze kaznene istrage. U pravilu tužitelj ili sud imenuje jednog vještaka. Dva vještaka ili više njih imenovati će se samo u situacijama u kojima je potrebno da vještak raspolaze interdisciplinarnim znanjem.

U tu se svrhu upotrebljava isti registar kao u građanskim postupcima. Zahtjevi za vještake u kaznenim i građanskim postupcima jednaki su.

(a) Imenovanje koje provodi sud

Građanski ili kazneni sud ima pravo imenovati vještaka po službenoj dužnosti ili na izričit zahtjev stranke u postupku ako se relevantne činjenice mogu utvrditi samo uz pomoć stručnjaka. U tom slučaju vještak će do određenog datuma odgovoriti na pitanja koja je postavio sud ili tužitelj. Vještaci su obvezni sudu prijaviti svaki sukob interesa. Vještaci koje je imenovao sud imaju pristup spisu.

(b) Imenovanje koje provode stranke

U Rumunjskoj postoje brojne vrste vještaka koje imenuju stranke:

ovlašteni neovisni vještaci imenovani na zahtjev stranaka ili optuženika (članak 172. stavak 8. Zakona o kaznenom postupku)

službeni vještaci iz laboratorija ili specijaliziranih ustanova

ovlašteni neovisni državni vještaci

vještaci iz inozemstva (članak 172. stavak 8. Zakona o kaznenom postupku).

Ako nema dostupnih ovlaštenih vještaka, sud može zatražiti mišljenje jedne osobe ili više njih ili stručnjaka u odgovarajućem području (članak 330. stavak 3. Zakona o parničnom postupku), koji će na taj način djelovati u svojstvu izvansudskih stručnjaka i sudskih vještaka. Vještaci koje su imenovale stranke nadzirat će djelovanje vještaka kojeg je imenovao sud. Stranke ne mogu imenovati vještaka prije nego što ga imenuje sud (članak 173. stavak 4. Zakona o kaznenom postupku). Sudski vještaci su svjedoci koji posjeduju posebno stručno ili tehničko znanje te ih ispituje sud.

Vještaci imaju pravo odbiti vještačiti zbog istih razloga kao što su oni zbog kojih svjedoci mogu odbiti svjedočiti.

2. Postupak

(a) Građanski postupak

Sudac nije obavezan prihvatiti mišljenje vještaka. Jedina je obveza vještaka dostaviti izvješće. Vještacima je dopušteno kontaktirati sa strankama tijekom postupka, a vještaci koje imenuje sud za to moraju dobiti odobrenje suda.

i. Izvješće vještaka

U Rumunjskoj u okviru postupka vještačenja nije obvezna izrada prethodnog izvješća vještaka. Glavno se izvješće može podnijeti isključivo u pisanom obliku. Vještak se pri izradi svojeg izvješća mora pridržavati određene strukture.

Ako je potrebno pojasniti ili dopuniti izvješće vještaka ili ako postoje suprotnosti u mišljenjima vještaka, sud po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranaka može zatražiti od vještaka da pojasne ili dopune svoja izvješća.

Ako za to postoje opravdani razlozi, sud može na zahtjev stranaka ili po službenoj dužnosti naložiti drugo vještačenje. Drugo vještačenje obaviti će vještak koji nije izradio izvorno izvješće. Sud slobodno odlučuje na čijem će mišljenju temeljiti svoju presudu.

ii. Sudska rasprava

U okviru kaznenog progona ili suđenja, vještaka može saslušati istražni sudac ili sud na zahtjev tužitelja ili stranaka ili po službenoj dužnosti ako je rasprava potrebna radi pojašnjenja nalaza ili zaključaka vještaka.

Ako vještaci u okviru građanskopravnog postupka mogu bez odgode izraziti svoje mišljenje, saslušati će ih se tijekom rasprave u skladu s istim pravilima koja se primjenjuju na svjedoke te će njihovo mišljenje biti zabilježeno u presudi.

(b) Kazneni postupak

Ako tužitelj ili sud smatra da je postupak vještačenja nepotpun i da se taj nedostatak ne može ispraviti saslušanjem vještaka, sud po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranaka nalaže dopunsko vještačenje koje se povjerava istom vještaku. Ako vještačenje nije moguće povjeriti istom vještaku, sud će naložiti drugo vještačenje.

Tužitelj ili sud nalaže novo vještačenje ako su zaključci iz izvješća vještaka nejasni ili proturječni i ako se taj nedostatak ne može ispraviti saslušanjem vještaka.

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka” od kontakata iz svake države članice koje je odabrao [Europski institut za stručno znanje i vještačenje \(EEEI\)](#).

Posljednji put ažurirano: 22/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Pronađite stručnjaka - Slovenija

I. Popisi i registri vještaka

Ministarstvo pravosuđa Republike Slovenije vodi registar vještaka.

Taj je registar javno dostupan [ovdje](#).

U slovenskom pravu ne postoji definicija svjedoka stručnjaka. Međutim, postoji razlika između svjedoka stručnjaka, vještaka i pravnih stručnjaka.

Nisu svi vještaci navedeni u registru – registar obuhvaća samo sudske vještake. Registar je podijeljen na 50 glavnih skupina i u njega je upisano ukupno oko 1000 vještaka.

II. Kvalifikacije vještaka

U skladu s člankom 16. slovenskog Zakona o sudskim vještacima, sudskim procjeniteljima i sudskim tumačima (*Zakon o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih*) vještaci, među ostalim, moraju ispunjavati sljedeće kriterije:

moraju biti državljani Republike Slovenije ili države članice Europske unije ili države članice Europskog gospodarskog prostora i aktivno poznavati slovenski jezik

ne smiju biti pravomoćno osuđeni za kazneno djelo počinjeno s namjerom koje se progona po službenoj dužnosti, što bi ih činilo moralno neprikladnima za provođenje sudskih vještačenja jer bi moglo onemogućiti nepristrano ili stručno obavljanje posla ili naštetiti ugledu suda

moraju imati predbolonjsko sveučilišno obrazovanje ili završen bolonjski magistarski studijski program te imati odgovarajuće stručno znanje, vještine i iskustvo za pojedinu vrstu vještačenja

moraju imati šest godina iskustva u području u kojem žele vještačiti ne smiju obavljati djelatnost koja je nespojiva sa sudskim vještačenjem.

Osoba koja želi biti imenovana sudskim vještakom treba podnijeti zahtjev Ministarstvu pravosuđa na propisanom obrascu i na temelju otvorenog poziva. Ministar nalaže poseban ispit za procjenu stručnosti kako bi se utvrdili razina znanja, praktične vještine i iskustvo kandidata. Ministarstvo nakon toga donosi odluku i vještak polaže prisegu.

Vještak ne treba potpisati kodeks ponašanja ili etički kodeks za potrebe registracije.

Postoji obveza stalnog profesionalnog razvoja. Sudski vještaci dužni su stalno unapređivati svoje znanje i primijenjene metode u struci ili sudjelovati u savjetovanjima i stručnim osposobljavanjima koja organiziraju nadležna državna tijela, ovlaštene organizacije, strukovna udruženja ili druge stručne institucije. Nakon pet godina od dana imenovanja te nakon isteka svakog daljnjeg petogodišnjeg razdoblja svi sudski vještaci dužni su Vijeću vještaka koje provjerava njihovu stručnost podnijeti dokaz o stručnim osposobljavanjima koja su prošli u proteklom petogodišnjem razdoblju.

Opće stručno obrazovanje uključuje osnovno poznavanje ustavnog ustroja Republike Slovenije, organizacije i funkcioniranja sudbene vlasti, sudskih postupaka, pravila dokazivanja, pravnih odredbi o pravima i dužnostima sudskih vještaka, sudskih procjenitelja ili sudskih tumača, prava i institucija Europske unije i drugih tema povezanih s radom sudskih vještaka, sudskih procjenitelja ili sudskih tumača.

Posebno stručno obrazovanje uključuje posebna stručna znanja u pojedinim područjima vještačenja i užim područjima rada vještaka.

Vještaci ne moraju biti članovi strukovnog udruženja da bi mogli biti upisani u registar.

Ministar je ovlašten trajno izbrisati vještaka iz registra:

ako mu je pravo rada u svojstvu vještaka trajno oduzeto u stegovnom postupku

ako vještak podnese pisanu izjavu da više ne želi vještačiti u sudskim postupcima

ako je vještak razriješen dužnosti

ako je protiv vještaka podnijeta optužnica za kazneno djelo koje se progoni po službenoj dužnosti i za koje je zapriječena kazna zatvora u trajanju duljem od dvije godine, Ministarstvo briše tog vještaka iz javnog dijela registra najkasnije tri dana nakon što je obaviješteno o toj pravnoj činjenici. Vještak se ponovno unosi i javni dio registra nakon što prestanu razlozi za njegovo brisanje.

III. Nagrada za rad vještaka

Nagrada za rad vještaka koje je imenovao sud zakonski je regulirana. Iznos nagrade, među ostalim, ovisi o broju stranica sudskog spisa, vremenu utrošenom na istraživanje i pripremu usmene rasprave, o tome je li potrebno prikupiti i ispitati dodatnu dokumentaciju, je li potrebno provesti istraživanje te o složenosti predmeta. Pored nagrade, vještaci imaju pravo na naknadu troškova i izdataka.

Stranke mogu ostvariti pravnu pomoć za plaćanje nagrade za rad vještaka po propisanim cijenama.

Sud u svojoj odluci odlučuje koja stranka mora, odnosno koje stranke moraju platiti nagradu vještaku.

IV. Odgovornost vještaka

Odgovornost vještaka nije ograničena zakonom. Primjenjuju se opći propisi. Vještaci nisu dužni sklopiti policu osiguranja od profesionalne odgovornosti.

V. Dodatne informacije o vještačenju

Nažalost, Zakon o sudskim vještacima, sudskim procjeniteljima i sudskim tumačima na internetu nije dostupan na engleskom jeziku.

1. Imenovanje vještaka

1.a Imenovanje od strane suda

Sud može imenovati vještakom svaku osobu koju smatra prikladnom i dovoljno stručnom. U većini slučajeva sud imenuje vještaka iz službenog registra.

1.b Imenovanje od strane stranaka

Stranke mogu osporiti nalaz i mišljenje vještaka kojeg je imenovao sud i angažirati u tu svrhu vještaka o svojem trošku.

2. Postupak

A) Građanski postupak

Stranke su dužne dati vještaku detaljne informacije i upute te postaviti pitanja.

Vještak se može obratiti strankama ako mu je to potrebno za izradu nalaza i mišljenja.

Sud ne nadzire tijek istraživih radnji vještaka. Ipak, svaki je vještak dužan obavijestiti sud očekuje li da će predviđeni posao obaviti na vrijeme. Ne postoji kontrola kvalitete. Nalazi i mišljenja vještaka nisu obvezujući za sudove.

Stranke mogu osporiti nalaz i mišljenje vještaka davanjem izjava ili dostavom protuvještačenja prije nego što sudac donese odluku.

Ako stranka postavi dodatna pitanja ili je sudu potrebno više informacija, sud može naložiti vještaku da izradi dodatni nalaz i mišljenje.

Nalaz i mišljenje vještaka nisu obvezujući za sud, ali ih u pravilu uzima u obzir pri donošenju konačne odluke.

1. Nalaz i mišljenje vještaka

Vještak daje nalaz i mišljenje u pisanom obliku ili usmeno ako to sud zatraži.

U konačnom nalazu i mišljenju vještak mora razmotriti argumente stranaka. Struktura nalaza i mišljenja nije propisana i ne postoje neki drugi određeni zahtjevi kojih se vještaci moraju pridržavati pri njegovoj izradi.

U Zakonu o sudskim vještacima, sudskim procjeniteljima i sudskim tumačima propisane su opće i posebne smjernice za pripremu nalaza i mišljenja vještaka koje će biti objavljene na internetskim stranicama Ministarstva pravosuđa. Smjernice treba odobriti Vijeće vještaka i one uključuju jedinstvenu strukturu nalaza i mišljenja vještaka te upute za njegovu izradu. Opće i posebne smjernice za područja i uža područja vještačenja sudskih vještaka donose se i objavljuju na internetskim stranicama ministarstva u roku od dvije godine od stupanja na snagu prethodno navedenog zakona (do 1. siječnja 2021.).

2. Sudska rasprava

Vještaci su dužni nazočiti sudskoj raspravi ako sud to od njih zatraži.

B) Ostali postupci

Ostali su postupci u većoj mjeri identični građanskom postupku.

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka” od kontakata iz svake države članice koje je odabrao Europski institut za stručno znanje i vještačenje EEI.

Posljednji put ažurirano: 22/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

I. Popisi i registri vještaka

U Slovačkoj Republici postoji službeni popis/registar vještaka. [Popis vještaka](#) dostupan je svima na internetu.

Za održavanje registra vještaka zaduženo je Ministarstvo pravosuđa.

Vještaci moraju ispuniti sljedeće kriterije za upis u registar:

puna poslovna sposobnost

izvadak iz kaznene evidencije o nekažnjavanju

odgovarajuće obrazovanje (po mogućnosti sveučilišni stupanj)

poseban kratki tečaj o pravnim normama kojima se regulira djelatnost sudskih vještaka

najmanje sedam godina iskustva u odgovarajućem području struke (u cijelosti nakon stjecanja diplome)

poseban ispit koji organizira Ministarstvo pravosuđa ili delegirano tijelo

poseban dulji tečaj o pravnim normama kojima se regulira djelatnost sudskih vještaka i o odgovarajućem odjeljku ili pododjeljku iz popisa (potrebno samo za određene odjeljke i pododjeljke)

potrebna materijalna oprema

da nisu izbrisani s popisa u protekle tri godine zbog upravnog prekršaja počinjenog u svojstvu sudskog vještaka i da nemaju trajnu zabranu zbog upravnog prekršaja počinjenog u svojstvu sudskog vještaka

prisega sudskog vještaka.

Vještaci moraju položiti prisegu kako bi se registrirali i moraju podnijeti zahtjev za upis. Ministarstvo pravosuđa dužno je upisati na popis vještaka osobu koja ispunjava zakonske zahtjeve.

Ministarstvo pravosuđa može ukloniti vještaka s popisa:

na pisani zahtjev vještaka

ako osoba više ne ispunjava prethodno navedene uvjete

kao stegovnu kaznu

ako osoba obavlja djelatnost bez sklopljene police osiguranja od odgovornosti

ako osoba ne prođe provjeru stručne osposobljenosti.

Ministarstvo pravosuđa kontinuirano ažurira popis vještaka.

Vještaci se mogu pronaći s pomoću [alata za pretraživanje](#). Alat obuhvaća sve vještake. Vještaci su navedeni na popisu prema specijalizaciji, a specijalizacije su dostupne u registru.

II. Kvalifikacije vještaka

Vještaci moraju steći određeni stupanj obrazovanja u području svoje specijalizacije kako bi mogli biti upisani u registar. Ne moraju biti članovi profesionalne organizacije kako bi radili kao vještaci. Vještaci se moraju redovito dodatno osposobljavati. Postoje specijalizirani instituti za vještake koji su ovlašteni organizirati trajno stručno osposobljavanje.

III. Naknada za rad vještaka

Vještak može s ugovarateljem, koji nije sud ili neko drugo tijelo javne vlasti, dogovoriti ugovornu naknadu ili iznos koji se plaća vještaku. Ako ne postignu dogovor, vještak ima pravo na naknadu prema tarifi, naknadu za troškove i naknadu za izgubljeno vrijeme. Visina naknade prema tarifi za vještake utvrđuje se vremenski, metodom udjela ili metodom paušala.

Vještaci koje imenuje sud mogu primati predujme troškova. U građanskom postupku naknadu vještaku plaćaju stranke, a u kaznenom postupku država.

IV. Odgovornost vještaka

Propisi Slovačke Republike sadržavaju posebnu odredbu o odgovornosti vještaka. Zakonom br. 382/2004 Coll. s posljednjim izmjenama uređuje se nekoliko vrsta upravnih prekršaja.

Vještaci su obvezni ugovoriti pokriće svoje moguće odgovornosti osiguranjem od profesionalne odgovornosti. Takvo osiguranje ne obuhvaća odgovornost vještaka za savjet koji daje u drugim državama članicama.

Odgovornost vještaka ograničena je na iznos od 33 193 EUR.

V. Dodatne informacije o postupcima vještačenja

Glavne zakonske odredbe koje se primjenjuju na sudsko vještačenje u Slovačkoj Republici su Zakon br. 382/2004 Coll. s posljednjim izmjenama, Uredba br. 228/2018 Coll., Zakon o parničnom postupku, Zakon o kaznenom postupku i Zakon o upravnom postupku.

Opća pravila o imenovanju vještaka za potrebe postupaka pred građanskim, kaznenim i upravnim sudovima slična su.

U pravosudnom sustavu Slovačke Republike ne postoji razlika među stručnim svjedocima, vještacima za tehnička područja, vještacima za pravo ili drugim vrstama vještaka. Ukupno je registrirano približno 3000 vještaka.

Imenovanje vještaka

Vještake može imenovati sud ili drugo tijelo javne vlasti. Vještaci se mogu imenovati radi provedbe prethodnog ili istražnog postupka. U kaznenim istražnim postupcima vještaka može imenovati policijski službenik ili javni tužitelj.

Ne postoje razlike u imenovanju vještaka za potrebe postupaka pred građanskim, kaznenim i upravnim sudom. Sudski imenovani vještaci zakonski su obvezni prijaviti svaki sukob interesa. Kad vještaka imenuje sud, odabire ga s popisa ili iz registra vještaka. Vještaka s popisa može imenovati sud ili ga odabrati jedna od stranaka. Ako na popisu nema upisanog sudskog vještaka ili ako nijedan od sudskih vještaka ne može obaviti vještačenje, sud imenuje sudskog vještaka *ad hoc*.

Postupak

Građanski postupak

Vještake se obično unakrsno ispituje tijekom suđenja. Sud ne mora prihvatiti mišljenje vještaka. Nalaz i mišljenje vještaka jednako su važni kao i svi ostali dokazi te ih je sudac dužan ocijeniti slobodno i u odnosu na druga dokazna sredstva.

Nema postupaka u okviru kojih se vještaci sastaju ili unakrsno ispituju prije početka suđenja kako bi se pokušao ograničiti opseg pitanja ili kako bi sud shvatio razlike u mišljenjima.

Na zahtjev suda stranke su dužne surađivati s vještakom u pribavljanju izvora podataka potrebnih za vještačenje.

1. Nalaz i mišljenje vještaka

Nalaz i mišljenje vještaka moraju imati sljedeću strukturu:

naslovna stranica

uvod

izvješće

zaključak

prilozi

klauzula vještaka.

Vještaci nisu dužni izraditi prethodno izvješće. Vještaci se u svojem nalazu i mišljenju ne moraju osvrnuti na argumente stranaka.

Sud može naložiti vještaku da izradi dodatan nalaz i mišljenje. Vještaci svoj nalaz i mišljenje iznose u pisanom obliku ili usmeno.

2. Sudska rasprava

Vještak mora prisustvovati pripremnoj raspravi. Vještak mora prisustvovati glavnoj raspravi kako bi odgovorio na pitanja suda i stranaka. Vještake se obično unakrsno ispituje tijekom suđenja.

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka” od kontakata iz svake države članice koje je odabrao Europski institut za stručno znanje i vještačenje (EEEI).

Posljednji put ažurirano: 05/10/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Pronađite stručnjaka - Švedska

I. Popisi i registri vještaka

U Švedskoj nema registara ni evidencija vještaka te nema planova za uvođenje takvih evidencija.

II. Kvalifikacije vještaka

Nije primjenjivo.

III. Naknada za rad vještaka

Nije dostupno.

IV. Odgovornost vještaka

Nije dostupno.

V. Dodatne informacije o postupcima vještačenja

1. Imenovanje vještaka

(a) Imenovanje koje provodi sud

Neobičajeno je da u okviru sudskog postupka sud sam imenuje vještaka.

(b) Imenovanje koje provode stranke

U Švedskoj vještake koji sudjeluju u sudskim postupcima obično zapošljava stranka u postupku, što znači da će se pravila koja se primjenjuju na svjedoke primjenjivati i na vještake („sudski vještak”).

2. Postupak

Švedska sudska praksa temelji se na načelu slobodnog ispitivanja dokaza, što znači da se podneseni dokazi ne odbijaju samo zbog postupovnih razloga.

Stoga se vrijednost svjedočenja vještaka temelji na zaključcima i svjedočenju u svakom pojedinačnom predmetu. Sud ocjenjuje dokaznu vrijednost izjave, a stranke moraju utvrditi vjerodostojnost i sposobnost svjedoka da donese zaključke (putem ispitivanja i unakrsnog ispitivanja).

Švedski Zakon o sudskom postupku i njegova pravila o dokazivanju općenito se temelje na načelima neposrednosti ocjene dokaza, koncentracije postupka i usmenog izlaganja.

Izjavi svjedoka najveća se važnost pridaje u slučaju smanjenog rizika od nesporazuma, na primjer kad se svjedok osobno pojavi pred sudom s obzirom na to da sud može lakše procijeniti pouzdanost i vjerodostojnost izjave. Pravilom se u određenom smislu jamči i pravo stranaka na unakrsno ispitivanje (očuvanje načela ravnopravnosti).

Iz tih načela proizlazi da se dokazi u većoj ili manjoj mjeri uvijek predstavljaju na glavnoj raspravi pred sudom. Dokazne izjave stoga se moraju izravno i usmeno iznijeti sudu. Pisane izjave / izjave pod prisegom / ispitivanje putem videokonferencijske veze u pravilu se neće prihvatiti kao zamjena za izjavu koja se iznosi osobno (uz iznimku videosnimaka izjava maloljetnika).

Uzimanje izjava izvan okvira glavne rasprave i provedba ispitivanja na glavnoj raspravi putem telefona i videokonferencijske veze u većoj su mjeri dopušteni od 2008.: videokonferencijska veza – obično u konferencijskoj dvorani na sudu u sudskom okrugu svjedoka – općenito je prihvaćeno jednako kao davanje izjave osobno pred sudom.

U praksi se zabrana uzimanja izjave pod prisegom ne primjenjuje na potvrde koje izdaju liječnici i javni ili državni službenici. Međutim, to uvijek ovisi o predmetu i dostupnim dokazima.

Sudsko vještačenje uređeno je švedskim Zakonom o sudskom postupku koji je dostupan na sljedećim poveznicama:

[📄 švedski Zakon o sudskom postupku \(1942:740\)](#)

[📄 švedski Zakon o sudskom postupku \(1998:000\)](#) (poglavlje 40., stranica 215. i dalje, nije ažurirano)

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka” od kontakata iz svake države članice koje je odabrao [Europski institut za stručno znanje i vještačenje \(EEEI\)](#).

Posljednji put ažurirano: 22/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.